

รายงานผลการวิจัย

เรื่อง

การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาจากการสอน
หลายรูปแบบในวิชากฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็กเยาวชนและคดีครอบครัว
คณะนิติศาสตร์ปรีดี พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

Measurement of Learning Achievement of Student
based on Multi - Teaching Method on the subject of
Law of Juvenile Delinquency and Family Cases,
Pridi Bhanomyong Faculty of Law, Dhurakij Pundit University

โดย

รองศาสตราจารย์อัจฉรียา ชูตินันท์

รายงานการวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจาก มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

พ.ศ. 2553

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตและผู้บริหารมหาวิทยาลัยที่ให้โอกาสในการทำงานวิชาการโดยให้ทุนอุดหนุนงานวิจัยแก่ข้าพเจ้ามาโดยตลอด

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีด้วยพระคุณครู ผู้เมตตา และเป็นผู้ถ่ายทอดวิชาทางด้านการศึกษาแก่ผู้วิจัย คือ รองศาสตราจารย์ ดร.สมบูรณ์วัลย์ สัตยารักษ์วิทย์ ที่ให้ความกรุณาชี้แนะแนวทางในการศึกษาวิจัย และให้การสนับสนุน ช่วยเหลือ แนะนำ แก้ไข รวมทั้งเป็นกำลังใจในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยต้องขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงต่อ ดร.สุนทรี ศาสตรสาระ ที่ให้ความกรุณา ให้คำปรึกษา และเป็นครูผู้มีเมตตาต่อผู้วิจัยเสมอมา

ผู้วิจัยต้องขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สรชัย พิศาลบุตร อาจารย์ วันเพ็ญ พินเผือก อาจารย์ ดร. กมลทิพย์ อาร์ชอส และอาจารย์มฤดี กิรติพรานนท์ ที่ให้ความกรุณา แนะนำ ชี้แนะแนวทางที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัย

อนึ่ง คุณประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการศึกษาวิจัยนี้ ผู้วิจัยขออุทิศให้แก่บุพการี ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณแก่ผู้วิจัยทุกท่าน ในส่วนของความผิดพลาดและข้อบกพร่องประการใด ผู้เขียนกราบขออภัยมา ณ โอกาสนี้ด้วย และขออ้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

ผู้วิจัย

อัจฉรียา ชูตินันท์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ค
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฅ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์.....	2
1.3 สมมุติฐาน.....	3
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	3
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
1.6 ระเบียบวิธีวิจัย.....	3
บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	5
2.1 แนวคิดและทฤษฎีของการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	5
2.2 ความหมายของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	8
2.3 ลักษณะของการจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	9
2.4 รูปแบบของการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	11
2.5 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	22
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	24
3.1 รูปแบบการศึกษาวิจัย.....	24
3.2 ประชากรและตัวอย่าง.....	25
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	26
3.4 การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	27
3.5 วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล.....	27

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล	28
3.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์.....	28
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	29
4.1 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการสอนโดยใช้ การบรรยาย กับการสอนหลายรูปแบบในวิชากฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็กเยาวชน และคดีครอบครัว.....	30
4.1.1 วิเคราะห์การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการสอนโดยใช้ การบรรยายใน 3 ภาคเรียน ตั้งแต่ภาคเรียนที่ 2/2550 ถึงภาคเรียนที่ 2/2552 กับการสอนหลายรูปแบบในภาคเรียนที่ 2/2553.....	30
4.1.2. วิเคราะห์การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการสอนโดย ใช้การบรรยายในภาคเรียนที่ 2/2550 กับการสอนหลายรูปแบบใน ภาคเรียนที่ 2/2553.....	31
4.1.3 วิเคราะห์การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการสอนโดย ใช้การบรรยายในภาคเรียนที่ 2/2551 กับการสอนหลายรูปแบบใน ภาคเรียนที่ 2/2553.....	31
4.1.4 วิเคราะห์การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการสอนโดยใช้ การบรรยายในภาคเรียนที่ 2/2552 กับการสอนหลายรูปแบบใน ภาคเรียนที่ 2/2553.....	32
4.2 สรุปผลความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนหลายรูปแบบใน วิชากฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็กเยาวชนและคดีครอบครัวภาคเรียนที่ 2/2553.....	32

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.2.1 ข้อมูลทั่วไป.....	32
4.2.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอน.....	34
4.2.3 ข้อเสนอแนะ ปัญหาและอุปสรรคด้านการเรียนการสอน.....	38
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	40
5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	40
5.2 สมมุติฐานของการวิจัย.....	41
5.3 ตัวแปรของการวิจัย.....	41
5.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	41
5.5 สรุปผลการวิจัย.....	41
5.6 อภิปรายผล.....	43
5.7 ข้อเสนอแนะ.....	46
บรรณานุกรม.....	47
ภาคผนวก ก. แบบสอบถาม.....	49
ข. ประวัติผู้เขียน.....	52

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการสอนโดยใช้สื่อการสอนแบบบรรยายใน 3 ภาคเรียนตั้งแต่ภาคเรียนที่ 2/2550 ถึงภาคเรียนที่ 2/2552 กับการสอนโดยใช้สื่อการสอนหลายรูปแบบในภาคเรียนที่ 2/2553 ในวิชากฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็กเยาวชนและคดีครอบครัว.....	30
2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการสอนโดยใช้สื่อการสอนแบบบรรยายในภาคเรียนที่ 2/2550 กับการสอนโดยใช้สื่อการสอนหลายรูปแบบในภาคเรียนที่ 2/2553 ในวิชากฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็กเยาวชนและคดีครอบครัว.....	31
3. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการสอนโดยใช้สื่อการสอนแบบบรรยายในภาคเรียนที่ 2/2551 กับการสอนโดยใช้สื่อการสอนหลายรูปแบบในภาคเรียนที่ 2/2553 ในวิชากฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็กเยาวชนและคดีครอบครัว.....	31
4. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการสอนโดยใช้สื่อการสอนแบบบรรยายในภาคเรียนที่ 2/2552 กับการสอนโดยใช้สื่อการสอนหลายรูปแบบในภาคเรียนที่ 2/2553 ในวิชากฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็ก เยาวชน และคดีครอบครัว.....	32
5. ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ.....	33
6. ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของนักศึกษาจำแนกตามผลคะแนนเฉลี่ยสะสม.....	33
7. ตารางแสดงร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการสอนที่ชอบมากที่สุด 3 ลำดับแรกในการเรียนวิชากฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็ก เยาวชน และคดีครอบครัว.....	34
8. ตารางแสดงร้อยละและค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนวิชากฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็ก เยาวชน และคดีครอบครัวในด้านกิจกรรมที่ใช้ในการสอน.....	35
9. ตารางแสดงร้อยละและค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนวิชากฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็ก เยาวชนและคดีครอบครัวในด้านอาจารย์ผู้สอน.....	36

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
10. ตารางแสดงร้อยละและค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนวิชากฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็ก เยาวชน และคดีครอบครัวในด้านความรู้ที่ได้รับจากวิธีการสอนในรูปแบบต่างๆ.....	37
11. ตารางแสดงร้อยละและค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจโดยรวมของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนวิชากฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็ก เยาวชน และคดีครอบครัว.....	38
12. ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชากฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็ก เยาวชน และคดีครอบครัว.....	39

โครงการวิจัย : การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาจากการสอนหลายรูปแบบใน
วิชากฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็ก เยาวชน และคดีครอบครัว คณะนิติศาสตร์ปริทัศน์ พนมยงค์
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ผู้วิจัย : รองศาสตราจารย์อัจฉริยา ชูตินันท์ **สถาบัน :** มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ปีที่พิมพ์ : 2553 **สถานที่พิมพ์ :** มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

แหล่งที่เก็บรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

จำนวนหน้างานวิจัย : 53 หน้า

บทคัดย่อ

การวิจัยชั้นเรียนเรื่อง “การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาจากการสอน
หลายรูปแบบในวิชากฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็ก เยาวชน และคดีครอบครัว คณะนิติศาสตร์
ปริทัศน์ พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์” ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อนำเสนอผลการ
วิเคราะห์โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ส่วนแรก เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ผลของผู้เรียนจากการ
สอนหลายรูปแบบ โดยการเปรียบเทียบการสอน 2 วิธี คือ การสอนโดยใช้การบรรยายกับ
การสอนหลายรูปแบบ โดยผู้วิจัยใช้การสอนโดยการบรรยายของกลุ่มผู้เรียนใน 3 ภาคเรียน
ตั้งแต่ภาคเรียนที่ 2/2550 ถึง ภาคเรียนที่ 2/2552 เปรียบเทียบกับกลุ่มผู้เรียนจากการ
สอนหลายรูปแบบในภาคเรียนที่ 2/2553 และส่วนที่สอง เพื่อวัดความพึงพอใจของผู้เรียน
จากการสอนหลายรูปแบบในภาคเรียนที่ 2/2553 โดยศึกษากรณีตัวอย่างจากนักศึกษา
คณะนิติศาสตร์ปริทัศน์ พนมยงค์ หลักสูตร 4 ปี ชั้นปีที่ 4 ที่ลงทะเบียนเรียนวิชากฎหมาย
เกี่ยวกับคดีเด็ก เยาวชน และคดีครอบครัว ตั้งแต่ภาคเรียนที่ 2/2550 ถึงภาคเรียนที่
2/2552 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียน
ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมุติฐานโดยใช้ค่าสถิติ t-test

ในการศึกษาผลการวิจัยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการสอนโดยใช้การ
บรรยายใน 3 ภาคเรียน ตั้งแต่ภาคเรียนที่ 2/2550 ถึง ภาคเรียนที่ 2/2552 กับการสอน
หลายรูปแบบในภาคเรียนที่ 2/2553 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในวิชา
กฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็ก เยาวชน และคดีครอบครัว ที่ได้จากการสอนทั้ง 2 วิธี ไม่แตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 แต่เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยพบว่า วิธีการสอนหลาย
รูปแบบมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าการสอนโดยใช้การบรรยายเล็กน้อย และจากผลการวิจัย
ผู้วิจัยยังพบว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนหลายรูปแบบมาก เพราะ

การสอนหลายรูปแบบช่วยกระตุ้นความสนใจในการเรียนรู้ของนักศึกษามากขึ้น ซึ่งผลการวิจัยนี้สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนในวิชาทฤษฎีเกี่ยวกับคณิตเด็ก เยาวชนและคณิตครอบครัวได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

DRPU

Research title : Measurement of Learning Achievement of Student based on Multi-Teaching Method on the subject of Law of Juvenile Delinquency and Family Cases, Pridi Bhanomyong Faculty of Law, Dhurakij Pundit University

Researcher : Mrs. Achariya Chutinun **Institution :** Dhurakij Pundit University

Year of Publication: 2010

Publisher : Dhurakij Pundit University Press

Sources : Dhurakij Pundit University **Number of Page :** 53

Abstract

This classroom research: "Measurement of Learning Achievement of Student based on Multi-Teaching Method on the subject of Law of Juvenile Delinquency and Family Cases, Pridi Bhanomyong Faculty of Law, Dhurakij Pundit University" were to acquire and accomplish in analysis appertain to learning achievement of student based on Multi -Teaching Method. The classroom research in question concentrates on bringing forward and introducing two parts of the results of the analysis to the public.

The first part of the research focuses on measuring of learning achievement of student based on Multi-Teaching Method by comparing two teaching methods in question, by way of explanation, first, lecturing method and second, multi-teaching method. In order to successfully conduct this research, the lecturing method had been applied in classroom for three semesters commencing on semester 2/2550 until semester 2/2552 then multi-teaching method had been applied in semester 2/2553 for the purpose of comparing the method in question and achieving the result of the analysis.

The later part of the research putting in to practice in semester 2/2553 aims to reach the conclusion in measuring the student's satisfaction toward implementing multi-teaching method thus in pursuance of accomplish the objective, the researcher concentrates on particular case study; the forth year law students, study program 4 years from Pridi Bhanomyong Faculty of Law who enroll and study on the subject of Law of Juvenile Delinquency and Family Cases. In consideration of achieving the goal, this part of the research commenced on semester 2/2550 until semester 2/2552 and the

various respectable data collection methods having been applied were satisfaction questionnaire, mean, percentage, standard deviation and last but not least T-Test statistic.

In consequence, after this research which is inclined to bring about the comparison of student's learning achievement by mean of implementing the lecturing method in classroom for three semesters commencing on semester 2/2550 until semester 2/2552 following by multi-teaching method in semester 2/2553 had been successfully achieved, the researcher eventually acquires and proudly put forward that the learning achievement of the students who enroll and study on the subject of Law of Juvenile Delinquency and Family Cases toward implementing two teaching methods mentioned above were not significantly different at the level 0.05. Nevertheless when the analysis had been eminently evaluated, the researcher perceives that the multi-teaching method acquires higher average score than lecturing method but not in inconsiderable degree. Besides, the researcher also achieves the goal in acquiring that the students tend to show their favoritism toward multi-teaching method since multi-teaching method motivates and alerts the attentiveness of the students to increasingly perform their study. In conclusion, the result of this analysis is capable of being applied in the subject of Law of Juvenile Delinquency and Family Cases in consideration of not only efficient advancing but also proficient strengthening the teaching and learning process of this subject.

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของปัญหา

การศึกษาถือว่าเป็นพื้นฐานอันสำคัญยิ่งสำหรับการพัฒนาประเทศในทุกด้านโดยเฉพาะประเทศที่กำลังพัฒนาอย่างประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาในระดับอุดมศึกษานั้นถือว่าการศึกษาคือจะช่วยสร้างเยาวชนให้มีคุณภาพ เป็นผู้มีความรู้และมีคุณธรรมและมีความรับผิดชอบในภาระหน้าที่ของตนเองซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศในอนาคต

มหาวิทยาลัยในฐานะที่เป็นสถาบันวิชาการขั้นสูงนอกจากจะมีจุดมุ่งหมายในการสร้างสรรค์ความก้าวหน้าทางวิชาการแล้ว ยังมีภารกิจอันสำคัญในการผลิตบัณฑิตเพื่อออกไปรับใช้สังคมและเป็นที่ทราบดีว่า การจัดการศึกษาเป็นปัจจัยพื้นฐานอันสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในทุกด้าน ในปัจจุบันพบว่า นักศึกษาในระดับอุดมศึกษามีคุณภาพด้อยลง เนื่องจาก จำนวนนักศึกษาที่มีผลการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ยและมีจำนวนนักศึกษาที่ต้องลงทะเบียนเรียนซ้ำในวิชาเดิมเป็นจำนวนมาก ซึ่งเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดผลกระทบอย่างมากต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนและระบบการจัดการเรียนการสอน วิธีการสอนของอาจารย์ผู้สอนจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ซึ่งในการสอนทุกศาสตร์จำเป็นต้องพัฒนาวิธีการสอนอยู่ตลอดเวลาเพื่อให้เหมาะสมกับความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการด้านต่างๆ โดยเฉพาะในโลกสังคมยุคสารสนเทศที่วัสดุอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ได้เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันทำให้คนในยุคใหม่อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างจากคนรุ่นเก่าเป็นอันมาก ดังนั้น ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีจึงมีผลกระทบต่อการสอนของอาจารย์ผู้สอนที่จำเป็นจะต้องปรับเปลี่ยนไปด้วย เพื่อบุกเบิกไปสู่แนวทางและวิธีใหม่ที่ดีกว่าและสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการพัฒนาการในระดับประเทศ จึงอาจกล่าวได้ว่า การสอนเป็นกระบวนการที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้โดยผู้สอนสร้าง หรือจัดสถานการณ์เพื่อถ่ายทอดความรู้ ทักษะ และเจตคติที่เหมาะสมแก่ผู้เรียน ส่งผลให้ผู้เรียนปรับเปลี่ยนเจตคติ แนวคิด และพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น ถ้าไม่มีการพัฒนาการสอนขึ้นแล้ว วิธีการสอนก็จะไม่เปลี่ยนแปลง ซึ่งส่งผลอันสำคัญต่อลักษณะของผู้เรียนที่จะไม่สามารถพัฒนาให้เป็นคนที่สมบูรณ์ สนใจใฝ่รู้ คิดเป็นและสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ซึ่งก็จะไม่สนองตอบต่อพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่2) พ.ศ. 2545 อันเป็นกฎหมาย³ ที่อาจารย์ในฐานะผู้สอนต้องเคารพและยึดถือเป็นหลักในการ

¹ วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. (2553). การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. เอกสารประกอบการสัมมนาเทคนิคการสอน. หน้า1. โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุรนารีจันทบุรี

² สมบูรณ์วัธย์ สัตยรักษ์วิทย์. (2550). เทคนิคและวิธีการจัดการเรียนการสอน. เอกสารประกอบการสัมมนาเทคนิคการสอน. หน้า1. โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุรนารีจันทบุรี

³ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่2) พ.ศ. 2545 มาตรา 6 ซึ่งกำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาไว้ว่า “ เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข”

พัฒนาการสอน ดังนั้น เมื่อการจัดการศึกษามีจุดมุ่งหมายและหลักการที่ชัดเจน อาจารย์ผู้สอนจึงต้องนำมาพิจารณาว่า จะสามารถจัดการในวิชาที่รับผิดชอบสอนให้มีส่วนสนองตอบต่อหลักการดังกล่าวได้อย่างไรบ้าง ประกอบกับตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 22 ยังได้กำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาไว้ว่า “การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ” จากข้อความดังกล่าวจึงมีผลทำให้อาจารย์ผู้สอนต้องมีการพัฒนาการสอนในทุกๆระดับและในทุกๆรายวิชา เมื่อผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ กระบวนการเรียนการสอน⁴ จึงต้องปรับเปลี่ยนไปจากเดิมโดยใช้เอกสารและสื่อเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามธรรมชาติและตามศักยภาพที่แตกต่างกัน เมื่อผู้เรียนมีความสำคัญมากที่สุด ผู้สอนก็ต้องเห็นความสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้อย่างดีที่สุดด้วยเช่นเดียวกัน โดยอาจารย์ผู้สอนต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พบช่องทางของการเรียนรู้ที่อาจจะแตกต่างกันได้โดยจะไม่เน้นความสำคัญของสาระที่ปรากฏในหลักสูตรหรือเน้นความสำคัญของการบรรยายเนื้อหาสาระตามหลักสูตรมากเกินไป โดยไม่สนใจว่าผู้เรียนมีธรรมชาติอย่างไร หรือมีศักยภาพในการเรียนรู้แตกต่างกันหรือไม่ ฉะนั้นเพื่อสนองตอบตามพระราชบัญญัติการศึกษา ผู้สอนจึงจะต้องพยายามที่จะเลือกสรรหาสาระและวิธีการสอนที่แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนบทบาทจากผู้บรรยายเป็นผู้จัดการและให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์

1.2.1 เพื่อวัดความสัมฤทธิ์ผลของผู้เรียนจากการสอนหลายรูปแบบ (การสอนโดยใช้วีดิทัศน์โอและร่วมกันวิเคราะห์ในชั้นเรียน กำหนดสถานการณ์จำลอง ค้นคว้าทางอินเทอร์เน็ตหรือจากสื่อต่างๆ วิเคราะห์กรณีศึกษา)

1.2.2 เพื่อวัดความพึงพอใจของผู้เรียนจากการสอนหลายรูปแบบ

1.2.3 เพื่อเปรียบเทียบการสอน 2 วิธี

1.2.3.1 การสอนโดยใช้การบรรยาย

1.2.3.2 การสอนหลายรูปแบบ

⁴ วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. เล่มเดิม. หน้า 4-5.

1.3 สมมุติฐาน

1.3.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนโดยการสอนหลายรูปแบบสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนโดยใช้การสอนโดยการบรรยายในวิชาเดียวกันเมื่อปีการศึกษา ก่อน

1.3.2 ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการสอนโดยใช้การสอนหลายรูปแบบ

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ จากการสังเกตกลุ่มผู้เรียนที่ผู้วิจัยเป็นผู้สอนในวิชากฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็ก เยาวชน และคดีครอบครัวตั้งแต่ภาคเรียนที่ 2/2550 ภาคเรียนที่ 2/2551 ภาคเรียนที่ 2/2552 และภาคเรียนที่ 2/2553 คุณภาพของนักศึกษาไม่มีความแตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงได้กำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ ดังนี้

1.4.1 ประชากรในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาคณะนิติศาสตร์ปริธี พนมยงค์ หลักสูตร 4 ปี ชั้นปีที่ 4 ที่ลงทะเบียนเรียนวิชากฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็ก เยาวชนและคดีครอบครัว ตัวอย่าง คือนักศึกษาคณะนิติศาสตร์ปริธี พนมยงค์ หลักสูตร 4 ปี ชั้นปีที่ 4 ที่ลงทะเบียนเรียนวิชากฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็ก เยาวชนและคดีครอบครัวตั้งแต่ภาคเรียนที่ 2/2550 ถึงภาคเรียนที่ 2/2552 ของกลุ่มเรียนที่ผู้วิจัยเป็นผู้สอนโดยใช้การสอนโดยการบรรยายเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มผู้เรียนจากการสอนหลายรูปแบบกับนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 2/2553

1.4.2 ตัวแปรที่ศึกษา

1.4.2.1 ตัวแปรต้น (Independent variable) คือ วิธีการสอนของอาจารย์

1.4.2.2 ตัวแปรตาม (Dependent variable) คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจของผู้เรียน

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 ทำให้อาจารย์ผู้สอนได้เข้าใจถึงความสำคัญของการใช้การสอนหลายรูปแบบที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา

1.5.2 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยเพื่อการพัฒนาการเรียนการสอนซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อนักศึกษา อาจารย์ผู้สอน และมหาวิทยาลัยต่อไป

1.6 ระเบียบวิธีวิจัย

ส่วนที่ 1 การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยรวบรวมเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิธีการใช้สื่อแบบต่างๆ

ส่วนที่ 2 การวิจัยเชิงสำรวจ ในส่วนนี้จะเป็นส่วนสนับสนุนส่วนที่ 1

1) ประชากร

นักศึกษาคณะนิติศาสตร์ปริธี พนมยงค์ หลักสูตร 4 ปี ชั้นปีที่4 ที่ลงทะเบียนเรียน
วิชากฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็ก เยาวชนและคดีครอบครัว

2) ตัวอย่าง

นักศึกษาคณะนิติศาสตร์ปริธี พนมยงค์ หลักสูตร 4ปี ชั้นปีที่4 ที่ลงทะเบียนเรียน
วิชากฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็ก เยาวชน และคดีครอบครัวในภาคเรียนที่ 2/ 2550 ถึงภาคเรียนที่
2/2553

3) การรวบรวมข้อมูล

3.1) ใช้แบบสอบถามสำรวจความคิดเห็นและความพึงพอใจของนักศึกษา

ประกอบด้วย 3 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่1 เป็นแบบสำรวจรายการ (Check List)

ตอนที่2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นและความพึงพอใจมีลักษณะเป็นแบบ
มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

ตอนที่3 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น มีลักษณะเป็นแบบ
เปิด (Open Ended)

3.2) เก็บคะแนนของนักศึกษาคณะนิติศาสตร์ปริธี พนมยงค์ หลักสูตร 4ปี ชั้นปีที่4
ที่ลงทะเบียนเรียนวิชากฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็ก เยาวชนและคดีครอบครัวตั้งแต่ภาคเรียนที่ 2/2550
ถึงภาคเรียนที่ 2/2552ของกลุ่มเรียนที่ผู้วิจัยเป็นผู้สอนโดยใช้การสอนโดยการบรรยายเปรียบเทียบ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มผู้เรียนจากการสอนหลายรูปแบบกับนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียน
ในภาคเรียนที่2/2553

ข้อมูลที่ได้จะได้นำมาวิเคราะห์ทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทาง
สังคมศาสตร์ (SPSS for Window) ซึ่งจะนำเสนอให้เห็นในรูปของร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบน
มาตรฐานและวิเคราะห์เปรียบเทียบความสัมฤทธิ์ผลของการเรียน

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปัจจุบันสังคมไทยมีกระแสการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วมากจนส่งผลให้เกิดวิกฤติการณ์หลายรูปแบบขึ้นในสังคม ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ ยังส่งผลให้เกิดกระแสเรียกร้องการปฏิรูปการศึกษาขึ้นเพื่อให้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และการเมืองของประเทศอย่างแท้จริง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดหลักการจัดการศึกษาว่า “การจัดการศึกษาต้องถือผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด” ดังนั้นเป้าหมายของการจัดการศึกษา จึงต้องมุ่งสร้างสรรค์สังคมให้มีลักษณะที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาประเทศชาติโดยรวมโดยมุ่งสร้างคนหรือผู้เรียนซึ่งเป็นผลผลิตโดยตรงให้มีคุณลักษณะที่มีศักยภาพและความสามารถที่จะพัฒนาตนเองและสังคมไปสู่ความสำเร็จได้

การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญหรือที่รู้จักในชื่อเดิมว่าการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Student Centered หรือ Child Centered) เป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่รู้จักกันมานานในวงการศึกษไทย แต่ไม่ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติ รวมกับความเคยชินที่ได้รับการอบรมสั่งสอนมาด้วยรูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยยึดครูเป็นศูนย์กลาง (Teacher Centered) มาโดยตลอด เมื่อเป็นครูก็เคยชินกับการจัดการเรียนการสอนแบบเดิมๆ ที่เคยรู้จัก จึงทำให้ไม่ประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญเท่าที่ควร แต่ในยุคของการปฏิรูปการศึกษานี้ได้มีการกำหนดเป็นกฎหมายแล้วว่าครูทุกคนจะต้องใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญได้ จึงเป็นความจำเป็นที่ครูทุกคนจะต้องให้ความสนใจกับรายละเอียดในส่วนนี้ โดยศึกษาทำความเข้าใจและหาแนวทางมาใช้ในการปฏิบัติงานของตนให้ประสบผลสำเร็จ

2.1 แนวคิดและทฤษฎีของการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

แนวคิดในการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเรียกว่าโมเดลชิปปา¹ (CIPPA MODEL) หรือ รูปแบบการประสานห้าแนวคิด ได้แก่ แนวคิดการสร้างความรู้ แนวคิดกระบวนการกลุ่มและการเรียนรู้แบบร่วมมือ แนวคิดเกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนรู้ แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ และแนวคิดเกี่ยวกับการถ่ายโอนความรู้ ซึ่งเป็นแนวคิดที่ได้พัฒนาขึ้นจากประสบการณ์มากกว่า 30 ปี โดยทิสนา แคมมณี

¹ ทิสนา แคมมณี. (2542). ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หน้า 23.

รองศาสตราจารย์ประจำคณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่าเป็นแนวคิดหนึ่งที่สามารถใช้ได้ผลดีตลอดมา และเมื่อนำแนวคิดทั้ง 5 ดังกล่าวมาจัดการเรียนการสอนพบว่าสามารถพัฒนาผู้เรียนได้ครบทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านร่างกาย อารมณ์ สติปัญญาและสังคม

โมเดลชิปปา (CIPPA MODEL) เป็นการจัดการเรียนการสอนโดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในลักษณะที่ให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตนเอง (Construction Of Knowledge) ซึ่งนอกจากผู้เรียนจะต้องเรียนด้วยตนเองและฟังตนเองแล้ว ยังต้องฟังการปฏิสัมพันธ์ (Interaction) กับเพื่อน บุคคลอื่นๆ และสิ่งแวดล้อมรอบตัวด้วย รวมทั้งต้องอาศัยทักษะกระบวนการ(Process Skills)ต่างๆจำนวนมากเป็นเครื่องมือในการสร้างความรู้ นอกจากนั้นการเรียนจะเป็นไปอย่างต่อเนื่องได้ดี หากผู้เรียนอยู่ในสภาพที่มีความพร้อมในการรับรู้ และเรียนรู้ มีประสาทการรับรู้ที่ตื่นตัว ไม่เฉื่อยฉาบ ซึ่งสิ่งที่สามารถช่วยให้ผู้เรียนอยู่ในสภาพดังกล่าวได้ คือ การให้มีการเคลื่อนไหวทางกาย (Physical Participation) เป็นการเรียนรู้ที่มีความหมายต่อตนเอง และความรู้ความเข้าใจที่เกิดขึ้นจะมีความลึกซึ้งและอยู่คงทนมากขึ้นหากผู้เรียนมีโอกาสนำความรู้นั้นไปประยุกต์ใช้ (Application) ในสถานการณ์ที่หลากหลาย ด้วยแนวคิดดังกล่าว จึงเกิดแบบแผน "CIPPA" ขึ้น ซึ่งผู้สอนสามารถนำแนวคิดทั้ง 5 ดังกล่าวไปใช้เป็นหลักในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางให้มีคุณภาพได้

การจัดการเรียนการสอนแบบยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยใช้ CIPPA MODEL สามารถช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา สังคมและอารมณ์ดังนี้

C มาจากคำว่า Construct หมายถึง การสร้างความรู้ตามแนวคิด Constructivism กล่าวคือ เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ ช่วยให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตนเอง ทำความเข้าใจ เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายแก่ตนเอง และค้นพบความรู้ด้วยตนเอง เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางสติปัญญา

I มาจากคำว่า Interaction หมายถึง การช่วยให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น และสิ่งแวดล้อม กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีจะต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคล และแหล่งความรู้ที่หลากหลาย ได้รู้จักกันและกัน ได้แลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ ความคิดประสบการณ์ แก่กันและกันให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางสังคม

P มาจากคำว่า Physical Participation หมายถึง การช่วยให้ผู้เรียนมีบทบาท มีส่วนร่วมทางด้านร่างกายให้ผู้เรียนมีโอกาสเคลื่อนไหวร่างกายโดยการทำกิจกรรมในลักษณะต่างๆช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางด้านร่างกาย

P มาจากคำว่า Process Learning หมายถึง การเรียนรู้ กระบวนการ ต่างๆ ของกิจกรรมการเรียนรู้ที่ดี ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการต่างๆ ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต

A มาจากคำว่า Application การนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์จากการเรียน เป็นการช่วยผู้เรียนนำความรู้ไปใช้ในลักษณะใดลักษณะหนึ่งในสังคม และชีวิตประจำวัน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เพิ่มเติมขึ้นเรื่อยๆ

หลักการของโมเดลชิปปาได้ยึดหลักการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ การช่วยให้ผู้เรียนได้มีบทบาทและมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ให้มากที่สุด มีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน และได้เรียนรู้จากกันและกัน มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ความคิดเห็นและประสบการณ์ ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการต่างๆ ร่วมกับการผลิตผลงานซึ่งมีความคิดสร้างสรรค์ที่หลากหลายและสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองตามแนวคิด Constructivism ดังนั้น ครูที่จะสอนผู้เรียนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง จึงจำเป็นที่จะต้องออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีลักษณะดังนี้²

1) เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางด้านกาย (Physical Participation) คือ เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเคลื่อนไหวร่างกาย เพื่อช่วยให้ประสาทการรับรู้ของผู้เรียนตื่นตัวพร้อมที่จะรับข้อมูลและการเรียนรู้ต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น การรับรู้เป็นปัจจัยสำคัญในการเรียนรู้ หากผู้เรียนไม่มีความพร้อมในการรับรู้ แม้จะมีการให้ความรู้ที่ดีๆ ผู้เรียนก็ไม่สามารถรับได้ ซึ่งจะเห็นได้จากเหตุการณ์ที่พบได้เสมอๆ คือ หากผู้เรียนต้องนั่งนานๆ ไม่ช้า ผู้เรียนอาจหลับไป หรือคิดไปเรื่องอื่นๆ ได้ การเคลื่อนไหวทางกาย มีส่วนช่วยให้ประสาทรับรู้ตื่นตัว พร้อมที่จะรับและเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้ดี ดังนั้น กิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนจึงควรเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เคลื่อนไหวในลักษณะใดลักษณะหนึ่งเป็นระยะๆ ตามความเหมาะสมกับวัยและระดับความสนใจของผู้เรียน

2) เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางสติปัญญา (Intellectual Participation) คือ เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเคลื่อนไหวทางสติปัญญาหรือพูดง่ายๆ ว่า เป็นกิจกรรมที่ทำทลายความคิดของผู้เรียน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความจดจ่อในการคิด สนุกที่จะคิด ดังนั้น กิจกรรมจะมีลักษณะดังกล่าวได้ ก็จะต้องมีเรื่องให้ผู้เรียนคิด โดยเรื่องนั้นจะต้องไม่ง่ายและไม่ยากเกินไปสำหรับผู้เรียนเพราะถ้ายากเกินไป ผู้เรียนก็ไม่จำเป็นต้องใช้ความคิด แต่ถ้ายากเกินไป ผู้เรียนก็จะเกิดความท้อถอยที่จะคิด ดังนั้น ครูจึงต้องหาประเด็นที่เหมาะสมกับวัยและความสามารถของผู้เรียน ทั้งนี้เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้ความคิดหรือลงมือทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

3) เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางสังคม (Social Participation) คือ เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคลหรือสิ่งแวดล้อมรอบตัว เนื่องจากมนุษย์เป็นสัตว์สังคม ที่อาศัยรวมกันอยู่เป็นหมู่คณะ มนุษย์โดยทั่วไปจะต้องเรียนรู้ที่จะปรับตัวเข้ากับบริบทต่างๆ การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ทางสังคม ซึ่งจะส่งผลถึงการเรียนรู้ทางด้านอื่นๆ ด้วย ดังนั้น กิจกรรมการ

² ทิศนา แชนมณี. เสริมเติม. หน้า 26.

เรียนรู้ที่ดี จึงควรเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมรอบตัวด้วย

4) เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางอารมณ์ (Emotional Participation)

คือกิจกรรมที่ส่งผลต่ออารมณ์ความรู้สึกของผู้เรียนซึ่งจะช่วยให้การเรียนรู้ที่ก่อให้เกิดความหมายต่อตนเอง กิจกรรมที่ส่งผลต่ออารมณ์ความรู้สึกของผู้เรียนนั้น มักจะเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประสบการณ์ และความเป็จริงของผู้เรียน จะต้องเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้เรียนโดยตรงหรือใกล้ตัวผู้เรียน

จะเห็นได้ว่าการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางแบบโมเดลชิปปา (CIPPA MODEL) นี้ เป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้แสวงหา หรือคิดด้วยตัวของเขาเอง ก่อนที่จะนำองค์ความรู้ที่ได้นั้นมาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับกลุ่มเพื่อนเพื่อนำไปสู่การสรุปองค์ความรู้ที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ซึ่งนับเป็นการเรียนรู้อย่างเป็นขั้นเป็นตอนที่เราสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการจัดการศึกษาในทุกกระดับ

2.2 ความหมายของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

สมบูรณ์วัลย์ สัตยรักษ์วิทย์ (2550:1) กล่าวว่า การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ แนวการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่ และสิ่งประดิษฐ์ใหม่ โดยใช้กระบวนการทางปัญญา คือ กระบวนการคิด (Thinking Process) และกระบวนการทางสังคม คือ กระบวนการกลุ่ม (Group Process) และให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์และมีส่วนร่วมในการเรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ โดยครูมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวกจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2548:1) กล่าวว่า การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ การถ่ายทอดวิทยาการโดยคำนึงถึงผู้เรียนเป็นประเด็นหลัก ในการวางแผนการดำเนินการและการประเมินการเรียนการสอนดังกล่าว ผู้สอนต้องคิดวิธีการให้ผู้เรียนมีโอกาสเรียนรู้ศึกษาค้นคว้าตามศักยภาพของตน เกิดการพัฒนาทั้งสติปัญญา การปฏิสัมพันธ์ การทำงานร่วมกัน การสังเกต สังเคราะห์ วิจัย อภิปราย แลกเปลี่ยน แก้ปัญหา ทดลอง สรุปข้อค้นพบ เรียบเรียง รายงาน และนำเสนอข้อความรู้อย่างมีระบบ โดยมีอาจารย์เป็นผู้จัดการกำกับและเสริมสาระให้เป็นที่ไปตามหลักสูตรตลอดจนบูรณาการคุณธรรม

นอกจากนี้ ยังมีนักวิชาการและนักการศึกษาได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไว้หลายทัศนะดังต่อไปนี้

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542:1) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้เรียนรู้โดยพยายามจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้สร้างความรู้ ได้มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคล สื่อ และสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ โดยใช้กระบวนการต่าง ๆ เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ และผู้เรียนมีโอกาสนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์อื่น จึงถือว่าเป็นวิธีการสำคัญที่สามารถสร้างและพัฒนาผู้เรียนให้

เกิดคุณลักษณะต่างๆที่ต้องการในยุคโลกาภิวัตน์ เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนในเรื่องที่สอดคล้องกับความสามารถ และความต้องการของตนเองและได้พัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ ซึ่งแนวคิดการจัดการศึกษานี้ เป็นแนวคิดที่มีรากฐานจากปรัชญาการศึกษาและทฤษฎีการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่ได้พัฒนามาอย่างต่อเนื่องยาวนาน และเป็นแนวทางที่ได้รับการพิสูจน์ว่าสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะตามต้องการอย่างได้ผล

ทิสนา แชมมณี (2543:17-20) กล่าวว่า แนวคิดการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในลักษณะที่ให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตนเอง(Construction of Knowledge)ซึ่งนอกจากผู้เรียนจะต้องเรียนด้วยตนเองและฟังตนเองแล้ว ยังต้องฟังการปฏิสัมพันธ์ (Interaction) กับเพื่อน บุคคลอื่นๆ และสิ่งแวดล้อมรอบตัวด้วย รวมทั้งต้องอาศัยทักษะกระบวนการ(Process Skills)ต่างๆจำนวนมากเป็นเครื่องมือในการสร้างความรู้

วีระเดช เชื้อนาม (2545:9) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเป็นการจัดการเรียนการสอนที่คำนึงถึงประโยชน์ของผู้เรียนเป็นประการสำคัญ

กิ่งฟ้า สินธุวงศ์ (2545:7-9) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นการให้โอกาสผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมมากที่สุดด้วยความมุ่งมั่นที่จะทำให้ผู้เรียนได้พัฒนากระบวนการคิดสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง โดยมีปฏิสัมพันธ์แบบมีส่วนร่วมกับผู้สอนและผู้เรียนด้วยกัน ทั้งนี้ เพื่อพัฒนาร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ในบริบทที่มีอยู่และเกิดขึ้นตามสภาพจริง และพัฒนาศักยภาพในการเรียนรู้ที่จะคิดวิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ วางแผน และตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยตนเองเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จะช่วยให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น

2.3 ลักษณะของการจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

สถาบันอุดมศึกษาเป็นแหล่งสร้างองค์ความรู้และพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญของสังคมโดยมีภารกิจหลักอยู่ 4 ประการ ได้แก่ การสอนหรือผลิตบัณฑิต การสร้างองค์ความรู้ใหม่หรือการวิจัย การบริการทางวิชาการ และการทำนุบำรุงส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคตในสังคมที่มีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและภาวะการแข่งขันสูง ประเทศไทยกำลังเผชิญกับความเร่งด่วนในการพัฒนาประเทศและมีความต้องการทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพสูงมากกว่าระยะเวลาที่ผ่านมา ระพี สาคริก (2530 : 1) กล่าวว่า “สถาบันอุดมศึกษาเป็นองค์กรพัฒนาการศึกษาระดับสูงที่ไม่เพียงสูงด้วยตำราสาระที่เป็นข้อมูลและรูปแบบเทคโนโลยี หากน่าจะเป็นความสูงด้วยระดับคุณภาพของคน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สูงด้วยภูมิปัญญาและศีลธรรม และสิ่งสำคัญประการหนึ่งสำหรับโลกปัจจุบันและในอนาคต คือ การที่ผู้เรียนมีวิธีการเรียนรู้ตลอดเวลาและเหมาะสมท่ามกลางข้อมูลที่มามากมาย กระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพของผู้เรียนจึงเป็นสิ่งที่จะต้องได้รับการพัฒนาขึ้น”

ปัจจุบันประเทศไทยได้ตราพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ส่งผลกระทบต่อการเรียนการสอนอย่างมาก เนื่องจากความที่ปรากฏในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดให้รูปแบบการเรียนการสอนเปลี่ยนไปโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และต้องบูรณาการให้ผู้เรียนมีความรู้คุณธรรมและการดำรงชีวิตในสังคม โดยได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการ คือ “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย และสติปัญญา ความรู้ คุณธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติแก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 นับว่าเป็นกฎหมายที่พัฒนาคนในทุกด้าน ผู้รับการศึกษาจึงจะเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข นอกจากนี้ ยังได้กำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาไว้ คือ “การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพมีกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายตลอดจนจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมที่สอดคล้องกับความสนใจ” จึงนับว่าเป็นกฎหมายที่ตระหนักในความแตกต่างระหว่างบุคคลและยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

ลักษณะของการจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พันธศักดิ์ พลสารมัย และวัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2543:3-6) กล่าวว่าต้องมีลักษณะสำคัญ ดังนี้คือ

1) Active Learning เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนเป็นผู้กระทำ หรือปฏิบัติด้วยตนเองด้วยความกระตือรือร้น เช่น ได้คิด ทดลองรายงาน ทำโครงการ สัมภาษณ์ แก้ปัญหา เป็นต้น ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ได้ใช้ประสาทสัมผัสต่างๆ ทำให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างแท้จริง ผู้สอนทำหน้าที่เตรียมจัดบรรยากาศการเรียนรู้ จัดสื่อสิ่งเร้าเสริมแรง ให้คำปรึกษาและสรุปสาระการเรียนรู้ร่วมกัน

2) Construct เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้ค้นพบสาระสำคัญหรือองค์ความรู้ใหม่ด้วยตนเอง อันเกิดจากการได้ศึกษาค้นคว้าทดลอง แลกเปลี่ยนเรียนรู้และลงมือปฏิบัติจริง ทำให้ผู้เรียนรักการอ่าน รักการศึกษาค้นคว้า เกิดทักษะในการแสวงหาความรู้ เห็นความสำคัญของการเรียนรู้ ซึ่งนำไปสู่การเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ (Learning Man) ที่พึงประสงค์

3) Resource เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ที่หลากหลายทั้งบุคคลและเครื่องมือทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ผู้เรียนได้สัมผัสและสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทั้งที่เป็นมนุษย์ ชุมชน ครอบครัว องค์กรต่างๆ ธรรมชาติและเทคโนโลยีตามหลักการที่ว่า “การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ทุกที่ทุกเวลาและทุกสถานการณ์”

4) Thinking เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมกระบวนการคิด ผู้เรียนได้ฝึกวิคิดในหลายลักษณะ เช่น คิดทดลอง คิดหลากหลาย คิดละเอียด คิดชัดเจน คิดถูก คิดกว้าง

คิดลึกซึ้ง คิดไกล คิดอย่างมีเหตุผล เป็นต้น ทิศนา แชมมณีและคณะ (2543 : 55-59) กล่าวว่า การฝึกให้ผู้เรียนได้คิดอยู่เสมอในลักษณะต่าง ๆ จะทำให้ผู้เรียนเป็นคนคิดเป็น แก้ปัญหาเป็น คิดอย่างรอบคอบมีเหตุผล มีวิจรรย์ญาณในการคิด มีความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ที่จะเลือกรับ และปฏิเสธข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม ตลอดจนสามารถแสดงความคิดเห็นออกมาได้อย่างชัดเจนและมีเหตุผลอันเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตประจำวัน

5) Happiness เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้เรียนอย่างมีความสุข เป็นความสุขที่เกิดจาก ประการที่หนึ่ง ผู้เรียนได้เรียนในสิ่งที่ตนสนใจสาระการเรียนรู้ชวนให้สนใจใฝ่ค้นคว้า ศึกษาท้าทาย ให้แสดงความสามารถและให้ใช้ศักยภาพของตนอย่างเต็มที่ ประการที่สอง ปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน และระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน มีลักษณะเป็นกัลยาณมิตร มีการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน มีกิจกรรมร่วมด้วยช่วยกัน ทำให้ผู้เรียนรู้สึกมีความสุขและสนุกกับการเรียน

6) Participation เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดงาน วางเป้าหมายร่วมกัน และมีโอกาสเลือกทำงาน หรือศึกษาค้นคว้าในเรื่องที่ตรงกับความถนัด ความสามารถ ความสนใจของตนเอง ทำให้ผู้เรียนเรียนด้วยความกระตือรือร้น มองเห็นคุณค่าของสิ่งที่เรียนและสามารถประยุกต์ความรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตจริง

7) Individualization เป็นกิจกรรมที่ผู้สอนให้ความสำคัญแก่ผู้เรียนในความเป็นเอกลักษณ์บุคคล ผู้สอนยอมรับในความสามารถ ความคิดเห็น ความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพมากกว่าเปรียบเทียบแข่งขันระหว่างกัน โดยมีความเชื่อมั่นว่าผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนรู้ได้ และมีวิธีการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน

8) Good Habit เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้พัฒนาคุณลักษณะนิสัยที่ดีงาม เช่น ความรับผิดชอบ ความเมตตากรุณา ความมีน้ำใจ ความขยัน ความมีระเบียบวินัย ความเสียสละและลักษณะนิสัยการทำงานอย่างเป็นกระบวนการ การทำงานร่วมกับผู้อื่น และการเห็นคุณค่าของงาน เป็นต้น

อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้รับประโยชน์สูงสุดจากการเรียน ได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ ได้ประยุกต์ความรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิต และได้มีความสุขสนุกสนานกับการเรียนรู้ ตลอดจนมีคุณลักษณะนิสัยดีงามที่สังคมปรารถนา

2.4 รูปแบบของการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้นผู้สอนต้องนำกลวิธีต่างๆ มาใช้เสริมกระบวนการสอน ขั้นตอนการสอน วิธีสอน การดำเนินการทางการสอนใดๆ เพื่อช่วยให้การสอนมีคุณภาพและประสิทธิภาพมากขึ้น อาทิเช่น ในการบรรยาย ผู้สอนอาจใช้เทคนิค

ต่าง ๆ ที่สามารถช่วยให้การบรรยายมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งรูปแบบของการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีหลายรูปแบบ ตัวอย่างบางรูปแบบมีดังนี้

2.4.1 การสอนแบบวิเคราะห์กรณีศึกษา(Case Study)

การสอนแบบวิเคราะห์กรณีศึกษา เป็นการศึกษาค้นคว้าเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับสถานการณ์ที่เป็นจริงหรือสมมติขึ้น เพื่อให้นักศึกษาได้ใช้ความสามารถด้านสติปัญญา และมีเหตุผลสามารถแยกแยะปัญหาที่แท้จริง วินิจฉัย วางแผน และกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของพล แสงสว่าง (2538 : 153) ที่ว่า การสอนแบบกรณีศึกษาหรือกรณีเฉพาะราย หรือการศึกษารายกรณี เป็นการสอนที่ให้นักศึกษามีบทบาทในการเรียนการสอน โดยให้มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาในสภาพจริง หรือแก้ปัญหาที่สร้างขึ้นในเรื่องราวใดเรื่องราวหนึ่งโดยเฉพาะ ซึ่งในการแก้ปัญหา นักศึกษาจะต้องวิเคราะห์ ข้อมูล ประเมินปัญหา ตัดสินใจหาแนวทางปัญหา แล้วรายงานสาเหตุและแนวทางในการแก้ปัญหาต่อกลุ่ม นอกจากนี้ การสอนแบบวิเคราะห์กรณีศึกษา ยังเป็นวิธีการสอนที่ทำให้ให้นักศึกษามองเห็นภาพชัดเจนและสามารถติดตามได้ง่าย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ กาญจนา เกียรติประวัติ (2524 : 83) ที่เสนอว่า การสอนแบบกรณีศึกษาทำได้โดยให้นักศึกษาอ่านกรณีศึกษาจากเอกสาร หรือชมภาพยนตร์ ชมการแสดงบทบาทสมมติ อาจให้ผู้เรียนแสดงเป็นละครหรือบทบาทสมมติก็ได้ หรือฟังเทปบันทึกเสียง หรือครูเล่า แต่ต้องใช้สื่อต่าง ๆ ประกอบการเล่า อาทิเช่น ภาพแล้วติดภาพเหล่านั้นไว้เป็นขั้นตอนให้นักศึกษากลับมาศึกษาเพิ่มเติมในภายหลัง มิฉะนั้นนักศึกษาจะลืมและทำความเข้าใจกับการศึกษาในขั้นวิเคราะห์และนักศึกษาจะเกิดความสนุกในการเรียนและไม่รู้สึกเบื่อหน่าย

ขั้นตอนสำคัญของการสอนแบบวิเคราะห์กรณีศึกษา

- 1) ผู้สอน หรือผู้เรียนนำเสนอกรณีตัวอย่าง
- 2) ผู้เรียนศึกษากรณีตัวอย่าง
- 3) ผู้เรียนอภิปรายประเด็นคำถามเพื่อหาคำตอบ
- 4) ผู้สอนและผู้เรียนอภิปรายคำตอบ
- 5) ผู้สอนและผู้เรียนอภิปรายเกี่ยวกับปัญหา วิธีแก้ปัญหของผู้เรียน และสรุป

การเรียนรู้ที่ได้รับ

ข้อดีของการสอนแบบวิเคราะห์กรณีศึกษา

- 1) เป็นวิธีสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เผชิญปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานการณ์จริง
- 2) เป็นวิธีสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมี

วิจารณ์ญาณ และการคิดแก้ปัญหา ช่วยให้ผู้เรียนมีมุมมองที่กว้างขึ้น

3) เป็นวิธีสอนที่ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและส่งเสริมการเรียนรู้จากกันและกัน

ข้อเสียของการสอนแบบวิเคราะห์กรณีศึกษา

หากกลุ่มผู้เรียนมีความรู้และประสบการณ์ไม่แตกต่างกัน การเรียนรู้อาจไม่กว้างเท่าที่ควร เพราะผู้เรียนมักมีมุมมองคล้ายกัน

2.4.2 การสอนโดยการแสดงบทบาทสมมติ (Role Playing Learning)

การสอนโดยการแสดงบทบาทสมมติ คือ เทคนิคการสอนที่ผู้เรียนแสดงบทบาทในสถานการณ์ที่สมมติขึ้น คือ แสดงบทบาทที่กำหนดให้ การแสดงบทบาทสมมติมี 2 ประเภท

ประเภทแรก ผู้แสดงบทบาทสมมติจะต้องแสดงบทบาทของผู้อื่นโดยละทิ้งแบบแผนพฤติกรรมของตนเอง บทบาทของบุคคลอื่นอาจเป็นบุคคลจริง เช่น คนที่มีชื่อเสียงในประวัติศาสตร์ เพื่อนร่วมห้อง หรือการเปลี่ยนบทบาทซึ่งกันและกันกับเพื่อน หรือเป็นบุคคลสมมติ เช่น สมมติว่าเป็นครูใหญ่ สมมติว่าเป็นชาวนา เป็นต้น ผู้แสดงบทบาทสมมติจะพูด คิด ประพฤติหรือมีความรู้สึกเหมือนกับบุคคลที่ตนสวมบทบาท

ประเภทที่สอง ผู้แสดงบทบาทจะยังคงรักษาบทบาทและแบบแผนพฤติกรรมของตนเองแต่ปฏิบัติอยู่ในสถานการณ์ที่อาจพบในอนาคต เช่น การสมัครงานสัมภาษณ์ กลุ่มตัวอย่างผู้แนะนำให้คำปรึกษาแก่นักเรียน บทบาทสมมติประเภทนี้เป็นประโยชน์ต่อการฝึกฝนทักษะเฉพาะ เช่น การแนะนำ การสัมภาษณ์ การสอน การจูงใจ การควบคุมความขัดแย้ง เป็นต้น

อย่างไรก็ดี การแสดงบทบาทสมมติแตกต่างจากเกมจำลองสถานการณ์ตรงที่ไม่มีการแข่งขัน

2.4.3 การสอนแบบสถานการณ์จำลอง (Simulation Learning)

สถานการณ์จำลองเป็นการสร้างสถานการณ์เลียนแบบสถานการณ์จริงโดยการยกสถานการณ์นั้นมาไว้ในชั้นเรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้และความเข้าใจว่าในความเป็นจริงเรื่องๆ นั้นเป็นอย่างไร และเพื่อให้ผู้เรียนเข้าร่วมในสถานการณ์นั้นตามบทบาทความรับผิดชอบ ผู้เรียนมีปฏิริยาโต้ตอบกันตามจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนในขอบเขตการตัดสินใจของตนเอง ครูมีหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงให้สถานการณ์จำลองดำเนินไปได้ด้วยดี การสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองจึงเป็นการจัดสภาพแวดล้อมเลียนแบบของจริงหรือให้ใกล้เคียงกับสภาพของจริง แล้วให้ผู้เรียนได้เข้าไปอยู่ในสถานการณ์นั้นจริงๆ เพื่อฝึกแก้ปัญหาและ

การตัดสินใจ วัตถุประสงค์การสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การแก้ปัญหาในสถานการณ์ใกล้เคียงของจริงมากที่สุด และเพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าใจว่าในสถานการณ์จริง ๆ นั้นเป็นอย่างไรและเข้าใจในสถานการณ์เหล่านั้นหากเกิดขึ้นในชีวิตจริง

เกรดเลอร์ (Gredler 1992 : 20) ได้แบ่งสถานการณ์จำลองไว้ 6 ประเภท ดังนี้

- 1) สถานการณ์จำลองที่ใช้กลยุทธ์ในการตัดสินใจ เช่น เกมสงคราม
- 2) สถานการณ์จำลองที่ใช้การวินิจฉัย(Diagnostic Simulation) สถานการณ์นี้

มักใช้ในสาขาแพทย์ในการฝึกหัดและประเมินผลของนักศึกษาแพทย์ พยาบาล และนักกายภาพบำบัด รูปแบบของสถานการณ์จำลองนี้เหมาะสมสำหรับนำมาใช้กับงานทางด้านสังคม การให้คำปรึกษาการบริหารทางการศึกษา และใช้ในสถานการณ์จำลองเพื่อแก้ไขความสับสน (Solve The Mystery Simulation) ตัวอย่างของสถานการณ์จำลองนี้ก็คือ เกมผ่านนาฬิกาวิฤต

- 3) สถานการณ์จำลองการจัดการขั้นวิฤต (Crisis – Management Simulation)

เช่น กรณีภัยธรรมชาติ

- 4) สถานการณ์จำลองการจัดการด้านข้อมูล (Data-Management Simulation)

เช่น กรณีแก้ปัญหาภัยแล้ง

- 5) สถานการณ์จำลองกระบวนการทางสังคม (Social – Process Simulation)

เช่นกรณีปัญหาสร้างเขื่อน

- 6) สถานการณ์จำลองที่เน้นระบบทางสังคม (Social – System Simulation)

เช่นกรณีปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบสถานการณ์จำลอง จากการศึกษาขั้นตอนการสอนแบบสถานการณ์จำลอง พบว่า อาจารย์ใจเที่ยง (2540 : 126-128) กำหนดขั้นตอนการสอนแบบสถานการณ์จำลองประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

- 1) ขั้นเตรียมการสอน ได้แก่ การเตรียมในสิ่งเหล่านี้

- 1.1) กำหนดจุดประสงค์ ผู้สอนควรเตรียมให้ชัดเจนว่ามุ่งหมายให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอะไรบ้าง เมื่อผู้เรียนเรียนรู้จากสถานการณ์แล้ว ต้องการให้ผู้เรียนสามารถแก้ปัญหาใดได้เมื่อพบสถานการณ์นั้นแล้ว การกำหนดจุดประสงค์ไว้ชัดเจน จะช่วยให้การสร้างสถานการณ์จำลองทำได้ง่ายขึ้น

- 1.2) กำหนดสถานการณ์จำลอง ผู้สอนควรได้พิจารณาเลือกสถานการณ์ที่เป็นจริงมาดัดแปลงให้เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนโดยเป็นสถานการณ์ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ วินิจฉัย ตัดสินใจที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริงซึ่งก่อให้เกิด

เกิดการเรียนรู้และทักษะที่ต้องการ

1.3) กำหนดโครงสร้างของสถานการณ์จำลอง ซึ่งประกอบด้วยสิ่งเหล่านี้คือ กำหนดจุดประสงค์ บทบาทของผู้ร่วมกิจกรรมแต่ละคน เตรียมข้อมูลจำเป็นหรือเนื้อหา กำหนดสถานการณ์ต่าง ๆ ให้เห็นเหมือนจริงในสังคม ลำดับเหตุการณ์ เวลา และปัญหาจาก สถานการณ์สรุป อภิปราย

1.4) กำหนดสื่อการสอน วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องใช้ให้พร้อม

2) ขั้นตอนการสอน

2.1) ผู้สอนเสนอสถานการณ์จำลอง โดยอาจใช้วิธีต่อไปนี้ เสร็จให้ฟังถึง สถานการณ์ที่เกิดขึ้น ให้ดูรูปภาพแล้วเล่าประกอบ ให้ดูภาพยนตร์สถานการณ์ที่เกิดขึ้น ให้ดู จากฉากที่จัดไว้และมีผู้แสดงบทบาทประกอบ

2.2) ผู้เรียนศึกษาปัญหาและหาแนวทางที่จะแก้ไขปัญหา อาจให้ผู้เรียน แบ่งเป็นกลุ่มย่อยร่วมกันแสดงความคิดเห็น

2.3) ผู้เรียนเสนอผลงานแนวทางแก้ปัญหา ซึ่งอาจเป็นตัวแทนกลุ่มหรือ ทั้งหมด

3) ขั้นตอนอภิปรายและสรุปผล

3.1) การอภิปรายภายหลังจากจบสถานการณ์จำลองเป็นขั้นตอนที่สำคัญ ที่สุดอภิปรายกันว่าอะไรเกิดขึ้น และทำไมจึงเกิดสถานการณ์เช่นนั้น

3.2) การอภิปรายจะช่วยให้ครูประเมินความสำเร็จและความล้มเหลวของ สถานการณ์จำลองและควรทำทันที

3.3) คำถามที่ใช้เป็นคำถามในลักษณะที่ประเมินผลผู้ร่วมกิจกรรม เช่น เกิด ความคิดอะไรบ้างในขณะที่เข้าไปร่วมกิจกรรมในสถานการณ์นั้น ได้กระทำอะไรจากความคิด นั้น ใครเป็นผู้มีอิทธิพลมากที่สุด ใครเข้าร่วมกิจกรรมได้ดีที่สุด ให้ผู้ร่วมกิจกรรมได้อธิบาย จากความรู้สึกที่เกิดขึ้น

3.4) ดอนท้ายควรอภิปรายเกี่ยวกับข้อดี ข้อเสียและสิ่งที่ควรปรับปรุง เพื่อจะใช้สถานการณ์จำลองนั้นซ้ำอีก

ข้อดีของการสอนแบบสถานการณ์จำลอง

1) เป็นการให้โอกาสผู้เรียนได้ฝึกทักษะกระบวนการต่าง ๆ เช่นกระบวนการ แก้ปัญหา กระบวนการสื่อสาร กระบวนการคิด

2) ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้สูงมากเกิดความสนุกสนานในการเรียนรู้ เป็นการเรียนรู้ที่มีความหมาย สามารถจัดประสบการณ์ที่เพิ่มประสิทธิภาพความจำได้ดี

สามารถถ่ายทอดสิ่งต่างๆ ที่เกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงในชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3) สามารถจัดทดลองจริงได้ตามสมมติฐาน การทดลองและการประยุกต์ใช้
ช่วยให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในวิธีการเรียนรู้แบบแก้ปัญหา

4) ควบคุมเวลาในการจัดการเรียนรู้ได้ดี และสามารถประเมินผลได้

ข้อเสียของการสอนแบบสถานการณ์จำลอง

1) เป็นวิธีการเรียนรู้ที่ต้องใช้เวลามาก เช่น การเตรียมการ การแสดง และการอภิปราย

2) เป็นวิธีการเรียนรู้ที่ต้องใช้ค่าใช้จ่าย เพราะต้องใช้วัสดุอุปกรณ์และข้อมูลต่าง ๆ สำหรับผู้แสดง

3) ผู้สอนต้องมีความรู้ ความเข้าใจในการสร้างสถานการณ์เพียงพอ หรือกำหนดสถานการณ์ได้ไม่ดีพอ การเรียนรู้ครั้งนั้นจะไม่เกิดสัมฤทธิ์ผล

2.4.4 การสอนแบบอภิปรายกลุ่ม (Debate Learning)

การอภิปราย หมายถึง การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นพุดจาซักถามปัญหา หรือช่วยกันแก้ปัญหาให้ผู้ฟัง การเรียนการสอนในปัจจุบันได้นำเอาวิธีการสอนแบบอภิปรายมาใช้สอน เพื่อให้ผู้เรียนได้รู้จักแก้ปัญหาและรับฟังเหตุผลซึ่งกันและกัน การใช้วิธีการสอนแบบอภิปรายเป็นการฝึกอบรมผู้เรียน ฉะนั้น ควรจะต้องตระหนักถึงกระบวนการทั้งหมดของการอภิปราย การเป็นผู้พูดที่ดี ผู้ฟังที่ดี และบทบาทที่แสดงต่อกันเป็นสิ่งสำคัญยิ่งที่จะต้องให้เป็นไปอย่างถูกต้องตามที่สังคยอมรับ การอภิปรายแบบกว้างๆ มี 2 ประเภท คือ การอภิปรายกลุ่มย่อยกับการอภิปรายกลุ่มใหญ่ การอภิปรายกลุ่มย่อยจะทำให้ได้ผลดีเมื่อสมาชิกในกลุ่มประมาณ 5-6 คน หรืออย่างมากไม่ควรเกิน 12 คน ส่วนจะใช้วิธีการอภิปรายแบบใดนั้นก็แล้วแต่จะพิจารณาตามความเหมาะสมกับจุดประสงค์ เนื้อเรื่อง และสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ

รูปแบบการอภิปรายมีหลายอย่าง อาทิเช่น

1) การอภิปรายแบบแพนแนล (Panel Discussion Group)

การอภิปรายแบบนี้ ประกอบด้วยกลุ่มของผู้อภิปราย ประมาณ 2-6 คน มีผู้นำอภิปราย 1 คน คนอื่นๆ เป็นผู้ร่วมอภิปราย การจัดที่อภิปรายจะจัดให้ผู้อภิปรายหันหน้าไปทางผู้ฟัง จัดเป็นรูปครึ่งวงกลม หรือจัดเป็นแนวตรงก็ได้ ผู้นำการอภิปรายเป็นผู้กล่าวแนะนำผู้ร่วมอภิปราย หัวข้ออภิปราย เชิญผู้ร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็นตามหัวข้อหรือประเด็นที่เสนอไว้ เมื่อผู้ร่วมอภิปรายพูดอภิปรายหัวข้อต่างๆ หมุดครบถ้วนทุกคนแล้วก็เปิดโอกาสให้ผู้ฟังการอภิปรายซักถามปัญหาต่าง ๆ โดยผู้นำการอภิปรายมอบให้ผู้ร่วมอภิปราย

ตอบปัญหาตามความเหมาะสม เมื่อเวลาสมควรก็ปิดการอภิปราย

2) การอภิปรายแบบซิมโพเซียม (Symposium Group)

การอภิปรายแบบนี้ ประกอบด้วยผู้ร่วมอภิปรายประมาณ 2-4 คน มีผู้นำการอภิปราย 1 คน ผู้ร่วมอภิปรายได้รับมอบหมายหัวข้อที่จะต้องพูด และจัดเตรียมมาล่วงหน้า ผู้ร่วมอภิปรายจึงพูดเฉพาะเรื่องที่ตนเตรียมมา ซึ่งมักเป็นหัวข้อที่ตนเองมีความชำนาญหรือมีความรู้ดี และตอนท้ายให้ผู้ฟังซักถามปัญหาเพิ่มเติมตามสมควร

3) การอภิปรายแบบระดมสมอง (Brain Storming Group)

การอภิปรายแบบนี้จะใช้ได้ผลดีในการให้ผู้เรียนแก้ปัญหาพร้อมกันเป็นการอภิปรายในประเด็นหัวข้อต่างๆ ผู้ร่วมกลุ่มทุกคนมีส่วนร่วมในการอภิปรายแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่การจัดกลุ่มอภิปรายแบบระดมสมอง แต่ละกลุ่มจึงควรมีผู้ร่วมอภิปรายไม่เกิน 12 คน ทั้งนี้เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมอภิปรายได้แสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ และทั่วถึงมากในหัวข้อที่อภิปราย

4) การอภิปรายแบบโต้วาทิ

เป็นการอภิปรายที่ต้องใช้ความรู้ปฏิภาณไหวพริบในการแสดงความคิดเห็นแต่ความรู้ ความคิดหลายๆ อย่างของผู้อภิปราย บางครั้งอาจไม่อยู่บนพื้นฐานของเหตุผลและความเป็นจริงมากนัก

ข้อดีของการสอนแบบอภิปราย

- 1) เป็นการสอนแบบประชาธิปไตย ผู้เรียนสามารถแสดงความคิดเห็นโดยเสรีและทั่วถึงกัน
  - 2) เป็นการพัฒนาผู้เรียนในด้านการฝึกให้คิด ให้แสดงความคิดเห็น
  - 3) เป็นการร่วมมือกันแก้ไขปัญหอันเป็นการช่วยในการตัดสินใจ
  - 4) ส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างผู้เรียนด้วยกัน และยอมรับความเห็นซึ่งกันและกัน
  - 5) ผู้เรียนมีปัญหาประสบการณ์และความสนใจในเรื่องเดียวกัน
  - 6) ผู้เรียนสามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ได้จริง
  - 7) การอภิปรายมีวัตถุประสงค์ชัดเจนและสะดวกต่อการประเมินผล
- ข้อเสียของการสอนแบบอภิปราย

- 1) ถ้าผู้นำการอภิปรายขาดความสามารถในการกล่าวนำ จะทำให้ผลการอภิปรายไม่ดีเท่าที่ควร
- 2) ถ้าผู้เรียนแตกต่างกันมากในด้านความคิด หรือไม่กล้าแสดงความคิดเห็น

อาจทำให้การอภิปรายไม่ได้ผลเท่าที่ควร

3) วิธีการมอบเรื่องให้ใครคนใดคนหนึ่งนำไปพิจารณา ซึ่งมักจะมีเสนอในการประชุม ซึ่งผิดหลักการระดมความคิดจากทุกๆ คน

4) บางครั้งประธานในอภิปรายการอาจกล่าวนำหรือแนะนำจนสมาชิกไม่ได้ใช้ความคิด

2.4.5 การสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem Based Learning : PBL)

ช่วงแรกของศตวรรษที่ 20 จอห์น ดิวอี้ (John Dewey) นักการศึกษาชาวอเมริกันเป็นผู้คิดค้นวิธีสอนแบบแก้ปัญหา (Problem Based Learning : PBL) และเป็นผู้เสนอแนวคิดที่ว่า การเรียนรู้เกิดจากการปฏิบัติ หรือได้ลงมือกระทำด้วยตนเอง (Learning by Doing) จากแนวคิดนี้ จึงได้นำไปสู่แนวคิดของการสอน ในรูปแบบต่าง ๆ ดังที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบัน

การสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน คือ วิธีการเรียนรู้วิธีหนึ่งที่มีรูปแบบการเรียนรู้ โดยการนำปัญหามาเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากแนวคิดตามทฤษฎีการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์นิยม (Constructivism) โดยให้ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่ จากการใช้ปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในโลกเป็นบริบท (Context) ของการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการคิดวิเคราะห์และคิดแก้ปัญหา รวมทั้งได้ความรู้ตามศาสตร์ในสาขาวิชาที่ตนศึกษา ไปพร้อมกันด้วย การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานจึงเป็นผลมาจากกระบวนการทำงานที่ต้องอาศัยความเข้าใจและการแก้ไขปัญหาคือหลัก

การสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน หรือ PBL ไม่ใช่การสอนแบบแก้ปัญหา (Problem Solving Method) ที่หลายคนเข้าใจผิด เช่น สอนเนื้อหาไปบางส่วนก่อนจากนั้นก็ทดลองให้นักเรียนแก้ปัญหาเป็นกลุ่มย่อยซึ่งการกระทำดังกล่าวเป็นวิธีสอนแบบแก้ปัญหาไม่ใช่ PBL ส่วนการสอนแบบ PBL นั้น ต้องนำปัญหาที่เกี่ยวข้องกับศาสตร์ของผู้เรียนโดยตรงมาก่อน และใช้ปัญหาเป็นตัวกระตุ้นหรือเป็นตัวนำทางให้ผู้เรียนไปแสวงหาความรู้ความเข้าใจด้วยตนเองเพื่อจะได้ค้นพบคำตอบของปัญหาดังกล่าว ซึ่งกระบวนการหาความรู้ด้วยตนเองนี้ ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการแก้ไขปัญหาคือ (Problem Solving Skill)

ลักษณะที่สำคัญของ PBL คือ

- 1) ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้อย่างแท้จริง (Student-Centered Learning)
- 2) การเรียนรู้เกิดขึ้นในกลุ่มผู้เรียนที่มีขนาดเล็ก
- 3) ครูเป็นผู้อำนวยการความสะดวก (Facilitator) หรือผู้ให้คำแนะนำ (Guide)

- 4) ใช้ปัญหาเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้
- 5) ปัญหาที่นำมาใช้มีลักษณะคลุมเครือ ไม่ชัดเจน ปัญหาหนึ่งปัญหาอาจมีคำตอบได้หลายคำตอบหรือแก้ไขปัญหาได้หลายทาง (Illud- Structure Problem)
- 6) ผู้เรียนเป็นคนแก้ปัญหาโดยการแสวงหาข้อมูลใหม่ ๆ ด้วยตนเอง (Self-Directed Learning)
- 7) ประเมินผลจากสถานการณ์จริง โดยดูจากความสามารถในการปฏิบัติ (Authentic Assessment)

จากการทดลองของ วูดส์ (Woods, 1985) ได้แบ่งการสอนออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ๆ คือ 1) การสอนโดยใช้ครูเป็นฐาน (Teacher - Based) 2) การสอนโดยใช้ตำราหรือสื่อการสอนเป็นฐาน (Text or Media - Based) และ 3) การสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem- Based)

ดังนั้น หากมองโดยภาพรวมแล้ว PBL เป็นรูปแบบการสอนที่สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ดีมากที่สุดวิธีหนึ่ง เพราะสอดคล้องกับแนวทางการศึกษาดามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 คือ ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการคิดวิเคราะห์ คิดแก้ปัญหา และคิดอย่างสร้างสรรค์ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนและได้ลงมือปฏิบัติมากขึ้น นอกจากนี้ ยังมีโอกาสออกไปแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งทรัพยากรเรียนรู้ทั้งภายใน และภายนอกสถานศึกษา ในส่วนของผู้สอนก็จะลดบทบาทของการเป็นผู้ควบคุมในชั้นเรียนลง แต่ผู้เรียนจะมีอำนาจในการจัดการควบคุมตนเอง ส่วนจะหาความรู้ใหม่ได้มากหรือน้อยเพียงใดก็แล้วแต่ความประสงค์ของผู้เรียนเนื่องจากผู้เรียนเป็นฝ่ายรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง

2.4.6 การสอนแบบค้นพบความรู้ (Discovery Learning)

การสอนแบบค้นพบความรู้ คือ วิธีสอนที่ผู้เรียนค้นพบคำตอบหรือความรู้ด้วยตนเอง คำว่าค้นพบความรู้ไม่ได้หมายถึง ผู้เรียนเป็นคนค้นพบความรู้หาคำตอบนั้นเป็นคนแรก สิ่งที่ค้นพบนั้นจะมีผู้ค้นพบมาก่อนแล้วและผู้เรียนก็ค้นพบความรู้หรือคำตอบนั้นด้วยตนเอง ไม่ใช่ทราบจากการบอกเล่าของคนอื่นหรือจากการอ่านคำตอบที่มีผู้เขียนไว้ ในการใช้วิธีสอนแบบนี้ผู้สอนจะสร้างสถานการณ์ในรูปที่ผู้เรียนจะเผชิญกับปัญหา ในการแก้ปัญหาผู้เรียนจะใช้ข้อมูลและปฏิบัติในลักษณะตรงกับธรรมชาติของวิชาและปัญหานั้น คือผู้เรียนจะศึกษาประวัติศาสตร์ในวิธีเดียวกับที่นักประวัติศาสตร์กระทำ ศึกษาชีววิทยาในวิธีเดียวกันกับที่นักชีววิทยาศึกษา เป็นวิธีสอนที่เน้นกระบวนการซึ่งเหมาะสมสำหรับวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ แต่ก็สามารถใช้ได้กับวิชาอื่นๆ

2.4.7 การสอนแบบแก้ปัญหา (Problem Solving Learning)

การสอนแบบแก้ปัญหา คือ วิธีสอนที่ใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ โดยใช้การแก้ปัญหาของจอห์น ดิวอี้ (John Dewey) อันได้แก่ 1) ให้นิยามปัญหา 2) ตั้งสมมติฐาน 3) รวบรวม ประเมิน จัดระบบและตีความหมายข้อมูล 4) สรุปผล และ 5) ตรวจสอบผลสรุป

2.4.8 การสอนแบบปฏิบัติการ (Laboratory Learning)

การสอนแบบปฏิบัติการ คือ การสอนที่ให้ผู้เรียนกระทำกิจกรรมการเรียนรู้ภายใต้การแนะนำช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด โดยทำการทดลองปฏิบัติฝึกการใช้ทฤษฎีโดยผ่านการสังเกตการทดลอง ภายใต้อาสาที่ควบคุม

2.4.9 การสอนโดยใช้สื่อทัศนูปกรณ์ (Audio – visual Media Learning)

การสอนโดยใช้สื่อทัศนูปกรณ์ หมายถึง การสอนโดยใช้อุปกรณ์การสอนต่างๆ เช่น รูปภาพ สไลด์ ภาพยนตร์ วิดิทัศน์ หุ่นจำลอง เทปบันทึกเสียง เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ เป็นต้น เนื่องจากสื่อทัศนูปกรณ์แต่ละชนิดต่างก็มีจุดเด่น ข้อจำกัดเฉพาะตัว จึงไม่ขอกล่าวถึงจุดเด่นและข้อจำกัดในการพัฒนาการใช้สื่อต่างๆ

2.4.10 การสอนแบบให้ผู้เรียนเสนอรายงานในชั้นเรียน

การสอนแบบให้ผู้เรียนเสนอรายงานในชั้น คือ เทคนิคการสอนที่มอบหมายให้ผู้เรียนไปศึกษาค้นคว้าสาระความรู้ เรื่องราวต่างๆ แล้วนำมาเสนอรายงานในชั้น โดยทั่วไปจะเสนอด้วยวาจา ผู้สอนอาจมอบหมายให้ผู้เรียนไปศึกษาค้นคว้าเป็นรายบุคคลหรือกลุ่มก็ได้

2.4.11 การสอนโดยใช้คำถาม

การสอนโดยใช้คำถามเป็นการสอนที่ผู้สอนป้อนคำถามให้ผู้เรียนตอบ ซึ่งอาจตอบเป็นรายบุคคลหรือตอบเป็นกลุ่มย่อย หรือตอบทั้งชั้น การตอบใช้วิธีพูดตอบผู้สอนจะพิจารณาคำตอบแล้วให้ข้อมูลสะท้อนกลับ หรือถามคนอื่นหรือกลุ่มอื่นจนกว่าจะได้คำตอบที่ถูกต้องเหมาะสม

สำหรับการสอนแบบบรรยาย (Lecture Learning) เป็นการสอนที่เน้นการถ่ายทอดสาระวิชาการโดยผู้สอนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ กล่าวคือ เป็นวิธีสอนที่ผู้สอนบอกเล่า อธิบายเนื้อหาเรื่องราวต่างๆ ให้แก่ผู้เรียน เป็นวิธีสอนที่ผู้สอนให้ความรู้ตามเนื้อหาสาระด้วยการเล่าอธิบายแสดงสาธิตโดยที่ผู้เรียนเป็นผู้ฟังเพียงอย่างเดียว อาจเปิดโอกาสให้ซักถามปัญหาได้บ้างในตอนท้ายของการบรรยาย การสอนแบบบรรยาย เป็นวิธีการสอน

ที่เก่าแก่มากที่สุดได้รับความนิยม และความสนใจจนถึงปัจจุบัน แต่ส่วนใหญ่จะใช้ในการสอนที่เน้นเนื้อหารายวิชา มักใช้ควบคู่กับโสตทัศนูปกรณ์และเป็นส่วนหนึ่งของการสอนในวิธีอื่น ๆ

ข้อดีการสอนแบบบรรยาย

- 1) ไม่จำกัดผู้เรียนว่าจะมากหรือน้อย
- 2) การรับฟังการบรรยาย ปกติแล้วจะดีกว่าการอ่านหนังสือด้วยตนเอง
- 3) สามารถทำการสอนคนเดียวได้ถึงแม้ว่าผู้เรียนจะมีมากก็ตาม
- 4) ผู้สอนมีโอกาปรับปรุ้งเนื้อหาและวิธีการให้เหมาะสมกับผู้ฟัง
- 5) สามารถสรุปเนื้อหาเข้าเป็นกลุ่มก้อนได้ดี
- 6) ผู้เรียนสามารถรับรู้ข้อมูล ข้อความต่าง ๆ ได้พร้อมและเหมือนกัน

ข้อเสียการสอนแบบบรรยาย

- 1) การบรรยาย ผู้บรรยายจะแสดงคนเดียวทำให้เห็นว่าคุณสอนเป็นผู้รู้คนเดียว ผู้เรียนมีหน้าที่นั่งฟัง ไม่เป็นการสื่อสารย้อนกลับ
- 2) ผู้ฟังไม่มีโอกาสตอบโต้หรือแสดงความคิดเห็นถึงจะมีก็น้อยมาก
- 3) การบรรยายบางครั้งจะใช้โสตทัศนูปกรณ์ช่วย ผู้เรียนจะเบี่ยงเบนความสนใจ ถ้าผู้สอนบรรยายไม่ดี ผู้เรียนจะเปลี่ยนแปลงไปสนใจโสตทัศนูปกรณ์มากกว่า
- 4) ทำให้มีการท่อง จำ จด เนื้อหามากกว่าความเข้าใจ
- 5) ความสนใจของผู้ฟังจะเริ่มลดลง ถ้าผู้บรรยายเนื้อหาไม่พร้อมเพราะไม่กระตุนผู้ฟัง

อย่างไรก็ดี การสอนระดับอุดมศึกษาไม่ว่าจะสอนด้วยรูปแบบใด วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2548:1) กล่าวว่า จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดได้ ควรยึดหลักการดังนี้

- 1) รู้จักวางแผนการสอน คือทำประมวลรายวิชา ทำแผนการสอนรายวัน เพื่อได้เตรียมการสอน วิธีการ และสาระอย่างถูกต้องบริบูรณ์
- 2) รู้วิธีการสอนหลายแบบ และรู้จักเลือกวิธีการสอนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และสาระของเนื้อหาวิชาที่จะสอน
- 3) รู้จักผู้เรียน ผู้สอนควรรู้จักผู้เรียนเพื่อทราบภูมิหลังพื้นฐาน ความสนใจ และเพื่อสร้างบรรยากาศที่เป็นมิตรต่อกันระหว่างผู้เรียนและผู้สอน
- 4) รู้จักใช้อุปกรณ์ ผู้สอนควรรู้จักอุปกรณ์ที่จะใช้เป็นเครื่องช่วยทำให้บทเรียนน่าสนใจยิ่งขึ้น
- 5) รู้จักทรัพยากรมนุษย์ รู้จักแหล่งที่จะเชิญผู้เชี่ยวชาญและผู้ที่มีความรู้มาเป็น

วิทยากรให้ความรู้แก่ศิษย์ของตน

6) รู้จักแหล่งค้นคว้า รู้จักแหล่งที่จะให้ข้อมูล สำหรับนิสิตนักศึกษาค้นคว้า หรือแหล่งที่นิสิตนักศึกษาจะฝึกฝนอาชีพได้

7) รู้จักวิธีประเมินผล การสอนที่ดีควรมีการประเมินผลที่ตรงกับวัตถุประสงค์ที่สอน เพื่อให้ผู้สอนเข้าใจการสอนของตนเองดีขึ้น ผู้ที่สอนแล้วทำให้นิสิตนักศึกษาสอบตกมาก ควรพิจารณาตนเองว่าอาจจะเป็นผู้สอนที่ใช้ไม่ได้มากกว่าเป็นความผิดของผู้เรียน

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2548:1) กล่าวว่า การสอนระดับอุดมศึกษา มีหลายวิธี ไม่มีวิธีไหนที่ดีที่สุด วิธีการสอนที่ดีนั้นย่อมขึ้นอยู่กับสถานการณ์ สาระการสอน สภาพนิสิตนักศึกษา ดังนั้น ผู้สอนเองจะต้องทำความเข้าใจ เลือกใช้ ประยุกต์ใช้ ปรับปรุงและพัฒนาให้เหมาะสมกับเนื้อหาสาระของการสอน ผู้เรียน วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม เวลา เครื่องมือ บรรยากาศ สถานที่ และข้อจำกัดต่างๆ รวมถึงความถนัดของผู้สอน แต่ทั้งนี้ในการเลือกใช้ที่ดีควรจะผสมผสานหลายเทคนิคที่เหมาะสมเข้าด้วยกัน จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดได้

2.5 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.5.1 งานวิจัยในประเทศ

อำนาจ เจริญศิลป์ (2525) กล่าวว่า การเรียนการสอนโดยใช้สื่อการสอนนั้นมีคุณค่าและบทบาทในการเรียนการสอนมาก อย่างไรก็ตาม สื่อการสอนแต่ละชนิดมีข้อจำกัดในตัวเอง การใช้ผสมผสานกันหลายๆ อย่างร่วมกับวิธีการสอนแบบต่างๆ เช่น ใช้สื่อการสอนร่วมกับการสอนแบบอภิปราย การสอนโดยการทดลอง การสอนแบบสืบเสาะโดยการซักถาม และการสอนโดยการสาธิต เป็นต้น จะช่วยสนองวัตถุประสงค์เฉพาะอย่างได้ดียิ่งขึ้น

ลือเดช ปดุงรงค์ (2530) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาฟิสิกส์เรื่องการเคลื่อนที่แบบซิมเปิลฮาร์โมนิก ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโดยใช้วิธีการสอนแบบผสม โดยทำการศึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 แผนการเรียนวิทยาศาสตร์ โรงเรียนศรีวิทยาคม อำเภอกระนวน จังหวัดขอนแก่น ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2530 จากการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้วิธีสอนแบบผสม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างจากนักเรียนที่เรียนโดยใช้วิธีสอนตามปกติอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 และเนื่องจากคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลองมากกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มควบคุม ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้วิธีสอนแบบผสมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้วิธีการสอนแบบปกติด้วยความเชื่อมั่นร้อยละ 99

ดาร์ณี เอื้อชนะจิต (2547) ได้ผลการวิจัยว่า ประเภทของสื่อการสอนที่แตกต่างกันมีผลต่อความพึงพอใจไม่แตกต่างกันในด้านต่างๆ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความเข้าใจเนื้อหาบทเรียน ด้านความสวยงามชัดเจนเข้าใจง่าย และด้านความพึงพอใจต่อสื่อการสอน แต่ประเภทของสื่อการสอนที่แตกต่างกันมีผลต่อความพึงพอใจแตกต่างกันในด้านต่างๆ 2 ด้าน ได้แก่ ด้านความน่าสนใจของสื่อการสอนและด้านการกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ อย่างน้อยสำคัญที่ระดับ 0.05 นอกจากนี้ ประเภทของสื่อการสอนที่แตกต่างกันมีผลต่อความสัมฤทธิ์ผลของผู้เรียนไม่แตกต่างกัน

2.5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Michael J Farabee (1992) ได้ศึกษาวิจัยโดยใช้เทคนิคการประเมินโดยเพื่อนนักเรียนด้วยกันในการสอนวิชาชีววิทยา กล่าวคือ Michael J Farabee ได้ให้นักเรียนตรวจงานที่ให้นักเรียนทำ เพื่อจะช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการในด้านความเข้าใจ และกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ วิธีการคือ ให้นักเรียนทุกคนส่งงานที่ให้ทำทางอินเทอร์เน็ต งานที่ส่งครูจะต้องส่งไปให้เพื่อนทุกๆ คนด้วย จากนั้น เพื่อนจะตรวจและให้ข้อคิดเห็นกลับไปให้เจ้าของและครู Michael J Farabee พบว่า หลังจากที่ได้แลกเปลี่ยนงานกันอ่านและตรวจแล้ว นักเรียนบางคนได้นำแนวคิดของเพื่อนมาใช้ในงานของตน และยังพบอีกว่า ทักษะการเขียนของเด็กมีพัฒนาการขึ้นมาก มีความเข้าใจและใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ได้ถูกต้องมากขึ้น เด็กบางคนอ้างอิงรายงานที่ได้ตรวจประกอบการเขียนของเขา นักเรียนบางคนเขียนนิจากรงานที่เขาได้อ่านโดยการประเมินสมมติฐาน การสรุปและอื่นๆ พบว่า ทักษะทางวิชาการและการเขียนของนักเรียนมีพัฒนาการขึ้นมาก และการประเมินจากกลุ่มเพื่อนโดยทางเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์เป็นอีกทางเลือกที่จะนำมาใช้กับนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

Marie Fense (1993) ได้ผลการวิจัยว่า เทคนิคการวิจัยในชั้นเรียนมีหลายวิธี เนื่องจากในแต่ละวิธีอาจเหมาะกับชั้นหนึ่ง แต่อาจไม่เหมาะกับอีกชั้นหนึ่ง อาทิเช่น มีวิธีหนึ่งที่ใช้ดัดแปลงมาจากจดหมายลูกโซ่ (Chain Note) ซึ่งวิธีการ คือ แจกบัตรขนาด 3x5 ซม. ให้นักเรียนทุกคน จากนั้น มีการเวียนของจดหมายที่มีคำถามเขียนไว้หน้าของในขณะที่มีการเรียนการสอน ให้นักเรียนเขียนคำตอบลงในบัตรที่ได้รับแจกแล้วใส่ลงในช่องคำถามนั้น และอีกวิธีหนึ่ง คือ เมื่อใดที่มีแนวคิดที่ทำหายในการเรียนการสอนชั่วโมงนั้นก่อนหมดเวลาประมาณ 5 นาที Marie Fense จะขอให้นักเรียนทุกคนเขียนความหมายของแนวคิดนั้นๆ เพียง 3 ประโยค ซึ่งจะช่วยให้ทราบว่า นักเรียนคนใดที่มีความเข้าใจในสิ่งที่เธอสอน และพร้อมที่จะเรียนเรื่องต่อไป

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

จุดมุ่งหมายในบทนี้ เพื่อนำเสนอกระบวนการในการดำเนินการวิจัยเรื่อง การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาจากการสอนหลายรูปแบบในวิชากฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็ก เยาวชน และคดีครอบครัว หลักสูตร 4 ปี ชั้นปีที่ 4 คณะนิติศาสตร์ปริทัศน์ พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ โดยนำเสนอตัวแปรสำหรับการวิจัยทั้งตัวแปรต้น (Independent Variable) คือ วิธีการสอนของอาจารย์ และตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความพึงพอใจของผู้เรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การทดสอบความเชื่อถือ และการทดสอบความเที่ยงตรง วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลและวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นไปตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

3.1 รูปแบบการศึกษาวิจัย

การวิจัยเรื่อง การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาจากการสอนหลายรูปแบบในวิชากฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็ก เยาวชน และคดีครอบครัว หลักสูตร 4 ปี ชั้นปีที่ 4 คณะนิติศาสตร์ปริทัศน์ พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ ผู้วิจัย ได้กำหนดรูปแบบของการศึกษาในลักษณะงานวิจัยเชิงทดลอง นอกจากนี้ ยังสำรวจจากเอกสารงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการประชุมสัมมนาทางวิชาการซึ่งข้อมูลต่างๆ เหล่านี้สามารถนำมาวิเคราะห์เพื่อนำเสนอความสัมพันธ์ตามสมมติฐาน และทำการสังเคราะห์ในภาพรวมอีกครั้ง ในการวิจัยครั้งนี้ ได้นำรูปแบบการวิจัยที่ได้จากการค้นคว้ามาดำเนินการตามลำดับขั้นตอน 6 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เป็นการวางแผนการวิจัยโดยระบุปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัยโดยกำหนดรูปแบบของการวิจัย การจัดเตรียมเครื่องมือวัดตัวแปรต่างๆ

ขั้นตอนที่ 2 เป็นการสำรวจข้อมูลจากเอกสารในเรื่องเกี่ยวกับการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนจากการสอนโดยใช้การสอน 2 วิธี คือ การสอนโดยใช้การบรรยาย กับการสอนหลายรูปแบบ และความพึงพอใจของนักศึกษาจากการสอนหลายรูปแบบในวิชากฎหมาย

เกี่ยวกับคดีเด็ก เยาวชน และคดีครอบครัว หลักสูตร 4 ปี ชั้นปีที่ 4 คณะนิติศาสตร์ ปรินซ์ พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต โดยผู้วิจัยได้รวบรวมตัวแปรที่สำคัญเพื่อที่จะ ตรวจสอบว่า มีตัวแปรใดบ้างที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามเพื่อสร้างเป็นตัวแบบที่ใช้ในการศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและผลของ ตัวแปรดังกล่าว โดยขั้นตอนนี้จะเริ่มดำเนินการ ไปพร้อมๆ กับการวางแผนการวิจัย

ขั้นตอนที่ 3 การสร้าง ทดสอบ และแก้ไขแบบสอบถาม การศึกษาประชากรและ ตัวอย่างโดยเริ่มดำเนินการและเก็บข้อมูลในเดือนมกราคม พ.ศ.2554 – กุมภาพันธ์ พ.ศ.2554

ขั้นตอนที่ 4 การประมวลผลข้อมูล ลงรหัส และการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยมีการทดสอบความเที่ยงตรง ความเชื่อถือของมาตรวัดที่ได้จากการแก้ไขแล้ว การทดสอบ สมมติฐานทางสถิติ โดยขั้นนี้เริ่มดำเนินการในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ.2554

ขั้นตอนที่ 5 เป็นการนำผลการวิเคราะห์จากขั้นตอนที่ 4 มาตีความผลของการวิเคราะห์ ข้อมูล การหาข้อสรุป และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับตัวแปรที่สำคัญที่มีผลต่อวิธีการสอน ในขั้นนี้ ได้ดำเนินการในเดือนมีนาคม พ.ศ.2554

ขั้นตอนที่ 6 เป็นการเขียนการวิจัย พร้อมทั้งเสนอรายงานดังกล่าวแก่กรรมการทุกท่าน อ่าน และให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงรายงานดังกล่าว เพื่อที่จะจัดพิมพ์เป็นรายงานฉบับ สมบูรณ์ต่อไป ในขั้นตอนนี้จะดำเนินการในเดือนเมษายน – เดือนพฤษภาคม พ.ศ.2554 ดังนั้น ในการวิจัยในรูปแบบนี้ จะต้องค้ความรู้ในเชิงวิชาการและนำไปปฏิบัติให้บรรลุผล สำเร็จ เนื่องจากเป็นการหาข้อสรุปจากข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นและนำเอาหลักวิชาการต่างๆ มาเป็นกรอบแนวทางในการวิจัย เพื่อค้นหาความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุและผลในการนำไปสู่ การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงในผลลัพธ์ที่ต้องการได้

3.2 ประชากรและตัวอย่าง

ประชากรเป้าหมาย (Sampling Frame)

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาเฉพาะนักศึกษาคณะนิติศาสตร์ปรินซ์พนมยงค์ หลักสูตร 4 ปี ชั้นปีที่ 4 ที่ลงทะเบียนเรียนวิชากฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็ก เยาวชน และคดี ครอบครัว

ตัวอย่าง

คือ นักศึกษาคณะนิเทศศาสตร์ปริทัศน์ พนมยงค์ หลักสูตร 4 ปี ชั้นปีที่ 4 ที่ลงทะเบียนเรียนวิชากฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็ก เยาวชน และคดีครอบครัว จำนวน 1 กลุ่ม ใน 4 ภาคเรียน คือ ภาคเรียนที่ 2/2550 ภาคเรียนที่ 2/2551 ภาคเรียนที่ 2/2552 และภาคเรียนที่ 2/2553 โดยผู้วิจัยใช้การสอนโดยการบรรยายของกลุ่มผู้เรียนใน 3 ภาคเรียน ตั้งแต่ภาคเรียนที่ 2/2550 ถึง ภาคเรียนที่ 2/2552 เปรียบเทียบกับกลุ่มผู้เรียนจากการสอนหลายรูปแบบในภาคเรียนที่ 2/2553

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

- 1) คะแนนในการประเมินผลสอบปลายภาค โดยข้อสอบเป็นแบบอัตนัย 4 ข้อ รวม 100 คะแนน จากกลุ่มผู้เรียนจากการสอนโดยใช้การสอนโดยการบรรยายใน 3 ภาคเรียน คือ ภาคเรียนที่ 2/2550 ภาคเรียนที่ 2/2551 และภาคเรียนที่ 2/2552 เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับกลุ่มผู้เรียนจากการสอนหลายรูปแบบในภาคเรียนที่ 2/2553
- 2) แบบสอบถามสำรวจความคิดเห็นและวัดความพึงพอใจของนักศึกษาจากกลุ่มผู้เรียนจากการสอนหลายรูปแบบในภาคเรียนที่ 2/2553 แบบสอบถามสำรวจความคิดเห็นและวัดความพึงพอใจของนักศึกษาเป็นแบบวัดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) คือ

ระดับความคิดเห็น	ระดับคะแนน
มาก	5
ค่อนข้างมาก	4
ปานกลาง	3
ค่อนข้างน้อย	2
น้อย	1

การแปลความหมาย

มาก	4.21 - 5.00
ค่อนข้างมาก	3.41 - 4.20
ปานกลาง	2.61 - 3.40
ค่อนข้างน้อย	1.81 - 2.60
น้อย	1.00 - 1.80

3.4 การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการสร้างเครื่องมือนั้น ผู้ศึกษาวิจัยได้ดำเนินการสร้างตามลำดับขั้นตอน ต่อไปนี้

- 1) ศึกษาเอกสารงานและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเรียนการสอนและวิธีการสอนหลายรูปแบบที่มีผลต่อความสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักศึกษา
- 2) การสร้างแบบสอบถามโดยขอคำแนะนำจากกรรมการควบคุมงานวิจัยและผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา สำนวนภาษา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข
- 3) นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้กับตัวอย่างต่อไป

3.5 วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยทำการเก็บข้อมูลจากนักศึกษาที่ใช้เป็นตัวอย่าง คือ นักศึกษาคณะนิติศาสตร์ปริธี พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์หลักสูตร 4 ปี ชั้นปีที่ 4 ที่ลงทะเบียนเรียนวิชากฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็ก เยาวชน และคดีครอบครัว จำนวน 1 กลุ่ม ใน 4 ภาคเรียน คือ ภาคเรียนที่ 2/2550 ภาคเรียนที่ 2/2551 ภาคเรียนที่ 2/2552 และภาคเรียนที่ 2/2553 โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้ คือ

ส่วนที่ 1 ใช้คะแนนในการประเมินผลสอบปลายภาคนำมาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนจากการสอน 2 วิธี กล่าวคือ วิธีที่ 1 เป็นการสอนโดยใช้การบรรยายของกลุ่มผู้เรียนใน 3 ภาคเรียน ตั้งแต่ภาคเรียนที่ 2/2550 ถึง ภาคเรียนที่ 2/2552 และวิธีที่ 2 เป็นการสอนหลายรูปแบบของกลุ่มผู้เรียนในภาคเรียนที่ 2/2553

ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาวิจัยทางสถิติด้วย
คอมพิวเตอร์ช่วยการวิจัยด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติด้วย
คอมพิวเตอร์ช่วยในงานโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติด้วย

3.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาข้อมูลโดยนำแบบสอบถาม
ความถี่ของข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ
โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์ช่วย
ในการศึกษาวิจัยทางสถิติด้วย

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้แบบสอบถามสำรวจความคิดเห็นและความพึงพอใจของนักศึกษา
ลงทะเบียนเรียนรายวิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับสถิติ และสถิติคอมพิวเตอร์
ซึ่งเป็นกลุ่มของผู้เรียนที่ใช้การสอนแบบ 2/2553

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาจากการสอนหลายรูปแบบ ในวิชากฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็ก เยาวชน และคดีครอบครัว คณะนิติศาสตร์ปริธี พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ผู้วิจัยศึกษาเพื่อนำเสนอผลการวิเคราะห์โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ส่วนแรก เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ผลของผู้เรียนจากการสอนหลายรูปแบบ โดยการเปรียบเทียบการสอน 2 วิธี คือ การสอนโดยใช้การบรรยายกับการสอนหลายรูปแบบ โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมเก็บคะแนนจากผู้เรียนที่ลงทะเบียนเรียนวิชากฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็ก เยาวชนและคดีครอบครัว ตั้งแต่ภาคเรียนที่ 2/2550 ถึงภาคเรียนที่ 2/2552 ของกลุ่มเรียนที่ผู้วิจัยเป็นผู้สอนโดยใช้การบรรยายกับกลุ่มผู้เรียนจากการสอนหลายรูปแบบกับนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนวิชากฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็ก เยาวชน และคดีครอบครัวในภาคเรียนที่ 2/2553 และส่วนที่ 2 เพื่อวัดความพึงพอใจของผู้เรียนจากการสอนหลายรูปแบบกับนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนวิชากฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็ก เยาวชน และคดีครอบครัวในภาคเรียนที่ 2/2553 โดยใช้แบบสอบถามสำรวจความคิดเห็นและความพึงพอใจของนักศึกษา ดังกล่าว

จากการดำเนินงานการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อหาค่าทางสถิติ โดยจะขอเสนอผลการวิเคราะห์โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ตามลำดับ ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการสอนโดยใช้การบรรยาย กับการสอนหลายรูปแบบในวิชากฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็ก เยาวชน และคดีครอบครัว โดยผู้วิจัยวิเคราะห์เปรียบเทียบเป็น 4 รูปแบบดังนี้

1) วิเคราะห์การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการสอนโดยใช้การบรรยายใน 3 ภาคเรียน ตั้งแต่ภาคเรียนที่ 2/2550 ถึง ภาคเรียนที่ 2/2552 กับการสอนหลายรูปแบบในภาคเรียนที่ 2/2553

2) วิเคราะห์การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการสอนโดยใช้การบรรยายในภาคเรียนที่ 2/2550 กับการสอนหลายรูปแบบในภาคเรียนที่ 2/2553

3) วิเคราะห์การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการสอนโดยใช้การบรรยายในภาคเรียนที่ 2/2551 กับการสอนหลายรูปแบบในภาคเรียนที่ 2/2553

4) วิเคราะห์การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการสอนโดยใช้การแบบบรรยายในภาคเรียนที่ 2/2552 กับการสอนหลายรูปแบบในภาคเรียนที่ 2/2553

ส่วนที่ 2 สรุปผลความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนโดยใช้การสอนหลายรูปแบบในวิชากฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็ก เยาวชน และคดีครอบครัว ภาคเรียนที่ 2/2553 ดังนี้

- 1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป
- 2) ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนวิชากฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็ก เยาวชน และคดีครอบครัวรวม 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านกิจกรรมที่ใช้ในการสอน 2) ด้านอาจารย์ผู้สอน 3) ด้านความรู้ที่ได้รับจากวิธีการสอนในรูปแบบต่างๆ และ 4) ด้านความพึงพอใจโดยรวมเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชากฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็ก เยาวชน และคดีครอบครัว
- 3) ข้อเสนอแนะ ปัญหาและอุปสรรคด้านการเรียนการสอนวิชากฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็ก เยาวชน และคดีครอบครัว ในเรื่องต่างๆ เพื่อให้อาจารย์ผู้สอนจะนำมาพัฒนาปรับปรุงต่อไป

4.1 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการสอนโดยใช้การบรรยาย กับการสอนหลายรูปแบบในวิชากฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็กเยาวชนและคดีครอบครัว

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในวิชากฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็ก เยาวชน และคดีครอบครัวโดยใช้การเปรียบเทียบจากวิธีการสอน 2 วิธี คือ การสอนโดยใช้การบรรยายในภาคเรียนที่ 2/2550 ถึง ภาคเรียนที่ 2/2552 เปรียบเทียบกับการสอนหลายรูปแบบภาคเรียนที่ 2/2553 โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนของนักศึกษาทั้ง 2 วิธี ด้วยสถิติ t-test โดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบเป็น 4 รูปแบบดังนี้

4.1.1 วิเคราะห์การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการสอนโดยใช้การบรรยายใน 3 ภาคเรียน ตั้งแต่ภาคเรียนที่ 2/2550 ถึง ภาคเรียนที่ 2/2552 กับการสอนหลายรูปแบบในภาคเรียนที่ 2/2553

จากผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนด้วยสถิติ t-test พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในวิชากฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็ก เยาวชนและคดีครอบครัวที่ได้จากการสอนทั้ง 2 วิธี คือ การสอนโดยใช้การบรรยายใน 3 ภาคเรียน ตั้งแต่ภาคเรียนที่ 2/2550 ถึงภาคเรียนที่ 2/2552 กับการสอนหลายรูปแบบในภาคเรียนที่ 2/2553 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ทั้งนี้เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยพบว่า การสอนหลายรูปแบบมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าการสอนโดยใช้การบรรยายเล็กน้อย ดังข้อมูลแสดงในตารางที่ 1 ดังนี้ ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการสอนโดยใช้การบรรยายใน 3 ภาคเรียนตั้งแต่ภาคเรียนที่ 2/2550 ถึง ภาคเรียนที่ 2/2552 กับการสอนหลายรูปแบบในภาคเรียนที่ 2/2553 ในวิชากฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็กเยาวชนและคดีครอบครัว

วิธีการสอน	คะแนนเฉลี่ย	SD	t	Sig.
บรรยาย	73.96	15.88	-1.474	0.142
หลายรูปแบบ	76.91	13.26		

4.1.2. วิเคราะห์การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการสอนโดยใช้การบรรยายในภาคเรียนที่ 2/2550 กับการสอนหลายรูปแบบในภาคเรียนที่ 2/2553

จากผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนด้วยสถิติ t-test พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในวิชากฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็ก เยาวชน และคดีครอบครัวที่ได้จากการสอนทั้ง 2 วิธี คือ การสอนโดยใช้บรรยายในภาคเรียนที่ 2/2550 กับการสอนหลายรูปแบบในภาคเรียนที่ 2/2553 ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ทั้งนี้เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยพบว่า การสอนแบบหลายรูปแบบมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าการสอนโดยใช้การบรรยายเล็กน้อย ดังข้อมูลแสดงในตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการสอนโดยใช้การบรรยายในภาคเรียนที่ 2/2550 กับการสอนหลายรูปแบบในภาคเรียนที่ 2/2553 ในวิชากฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็ก เยาวชนและคดีครอบครัว

วิธีการสอน	คะแนนเฉลี่ย	SD	t	Sig.
บรรยาย	74.53	14.22	-1.086	0.279
หลายรูปแบบ	76.91	13.26		

4.1.3 วิเคราะห์การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการสอนโดยใช้การบรรยายในภาคเรียนที่ 2/2551 กับการสอนหลายรูปแบบในภาคเรียนที่ 2/2553

จากผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนด้วยสถิติ t-test พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในวิชากฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็ก เยาวชน และคดีครอบครัวที่ได้จากการสอนทั้ง 2 วิธี คือ การสอนโดยใช้การบรรยายในภาคเรียนที่ 2/2551 กับการสอนหลายรูปแบบในภาคเรียนที่ 2/2553 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ทั้งนี้เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยพบว่า การสอนหลายรูปแบบมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าการสอนโดยใช้การบรรยายถึง 21.66 คะแนน ดังข้อมูลแสดงในตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการสอนโดยใช้การบรรยายในภาคเรียนที่ 2/2551 กับการสอนหลายรูปแบบในภาคเรียนที่ 2/2553 ในวิชากฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็ก เยาวชนและคดีครอบครัว

วิธีการสอน	คะแนนเฉลี่ย	SD	t	Sig.
บรรยาย	65.25	19.00	-3.973	0.000
หลายรูปแบบ	76.91	13.26		

4.1.4 วิเคราะห์การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการสอนโดยใช้การบรรยายในภาคเรียนที่ 2/2552 กับการสอนหลายรูปแบบในภาคเรียนที่ 2/2553

จากผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนด้วยสถิติ t-test พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในวิชากฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็ก เยาวชน และคดีครอบครัวที่ได้จากการสอนทั้ง 2 วิธี คือ การสอนโดยใช้การบรรยายในภาคเรียนที่ 2/2552 กับการสอนหลายรูปแบบในภาคเรียนที่ 2/2553 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ทั้งนี้เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยพบว่า วิธีการสอนแบบหลายรูปแบบมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าแบบบรรยายเล็กน้อย ดังข้อมูลแสดงในตารางที่ 4 ดังนี้

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการสอนโดยใช้การบรรยายในภาคเรียนที่ 2/2552 กับการสอนหลายรูปแบบในภาคเรียนที่ 2/2553 ในวิชากฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็ก เยาวชน และคดีครอบครัว

วิธีการสอน	คะแนนเฉลี่ย	SD	t	Sig.
บรรยาย	78.34	13.18	0.719	0.473
หลายรูปแบบ	76.91	13.26		

4.2 สรุปผลความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนหลายรูปแบบในวิชากฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็ก เยาวชน และคดีครอบครัว ภาคเรียนที่ 2/2553

4.2.1 ข้อมูลทั่วไป

ในส่วนนี้เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับเพศและผลคะแนนเฉลี่ยสะสมก่อนลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 2/2553 เพื่อใช้อ้างอิงพื้นฐานที่มาของคำตอบและความคิดเห็นต่างๆ โดยร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ และผลคะแนนเฉลี่ยสะสมก่อนลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 2/2553 ของผู้ตอบเป็นดังนี้

1) **เพศ** นักศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม คือ นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนวิชากฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็ก เยาวชน และคดีครอบครัวในภาคเรียนที่ 2/2553 จำนวนทั้งหมด 79 คน ร้อยละ 59.21 ของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย และร้อยละ 40.79 ของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง ดังข้อมูลแสดงในตารางที่ 5 ดังนี้

ตารางที่ 5 ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	48	59.21
หญิง	31	40.79
รวม	79	100.00

2) ผลคะแนนเฉลี่ยสะสม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมาก ร้อยละ 86.08 มีผลคะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 2.00 ขึ้นไป ดังข้อมูลแสดงในตารางที่ 6 ดังนี้

ตารางที่ 6 ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของนักศึกษาจำแนกตามผลคะแนนเฉลี่ยสะสม

คะแนนเฉลี่ยสะสม	จำนวน	ร้อยละ
1.00 - 1.49	4	5.06
1.50 - 1.99	7	8.86
2.00 - 2.49	36	45.57
2.50 - 2.99	24	30.38
ตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไป	8	10.13
รวม	79	100.00

3) รูปแบบของการสอนที่ชอบมากที่สุด 3 ลำดับแรก ในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์โดยให้คะแนนลำดับที่ 1 เท่ากับ 3 คะแนน ลำดับที่ 2 เท่ากับ 2 คะแนน และลำดับที่ 3 เท่ากับ 1 คะแนน โดยในการวิเคราะห์ลำดับรูปแบบของการสอนที่มีคะแนนรวมสูงสุด จะเป็นลำดับที่ 1 และผลที่ได้จากการวิจัยพบว่า การสอนโดยการให้ทำแบบทดสอบความเข้าใจในชั้นเรียนและการให้ความคิดเห็นจากอาจารย์ผู้สอนในชั้นเรียนเป็นรูปแบบของการสอนที่มีระดับความพึงพอใจที่มีคะแนนรวมสูงสุดเป็นลำดับที่ 1 เท่ากับ 180 คะแนน และการสอนโดยการให้วิเคราะห์กรณีศึกษาเป็นรูปแบบของการสอนที่มีระดับความพึงพอใจที่มีคะแนนรวมเป็นลำดับที่ 2 เท่ากับ 147 คะแนน และการสอนโดยให้ดูวิดีโอ และร่วมกันวิเคราะห์ในชั้นเรียนเป็นรูปแบบของการสอนที่มีระดับความพึงพอใจที่มีคะแนนรวมเป็นลำดับที่ 3 เท่ากับ 137 คะแนน ดังข้อมูลแสดงในตารางที่ 7 ดังนี้

ตารางที่ 7 ตารางแสดงร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการสอนที่ชอบมากที่สุด 3 ลำดับแรกในการเรียนวิชากฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็ก เยาวชน และคดีครอบครัว

รูปแบบการสอน	คะแนน	ลำดับ
การสอนโดยการให้ทำแบบทดสอบความเข้าใจในชั้นเรียนและการให้ความคิดเห็นจากอาจารย์ผู้สอนในชั้นเรียน	180	1
การสอนโดยให้วิเคราะห์กรณีศึกษา	147	2
การสอนโดยให้ดูวิดีโอและร่วมกันวิเคราะห์ในชั้นเรียน	137	3
การสอนโดยกำหนดสถานการณ์จำลอง	129	4
การสอนแบบบรรยายปกติ	115	5
การสอนโดยให้ค้นหาคำกรณีศึกษาทางอินเทอร์เน็ต(Internet)หรือสื่อต่างๆ	61	6
การสอนโดยมอบหมายให้นักศึกษาไปอ่านบทเรียนก่อนเรียน	28	7
รวม	797	100.00

4.2.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอน

ในการประเมินผลความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนวิชากฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็ก เยาวชน และคดีครอบครัวในภาคเรียนที่ 2/2553 ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเป็น 5 ระดับ ได้แก่ มาก ค่อนข้างมาก ปานกลาง ค่อนข้างน้อย และน้อย โดยประเมินค่าระดับคะแนนเป็น 5 คะแนน 4 คะแนน 3 คะแนน 2 คะแนน และ 1 คะแนน ตามลำดับ โดยมีการประเมินผลระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนวิชากฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็ก เยาวชน และคดีครอบครัว รวม 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านกิจกรรมที่ใช้ในการสอน 2) ด้านอาจารย์ผู้สอน 3) ด้านความรู้ที่ได้รับจากวิธีการสอนในรูปแบบต่างๆ และ 4) ด้านความพึงพอใจโดยรวมจากการเรียนการสอน ดังนี้

1) ด้านกิจกรรมที่ใช้ในการสอน

เมื่อพิจารณาค่าระดับคะแนนจากค่าเฉลี่ยความคิดเห็นระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนวิชากฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็ก เยาวชน และคดีครอบครัวในด้านกิจกรรมที่ใช้ในการสอน ผลที่ได้จากการวิจัยพบว่า การทำแบบทดสอบความเข้าใจในชั้นเรียนและการตอบสนอง มีระดับความพึงพอใจของนักศึกษามากที่สุด คือ มีค่าเฉลี่ย = 4.34 ซึ่งเป็นค่าคะแนนในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ การวิเคราะห์กรณีศึกษา มีค่าเฉลี่ย = 4.24 และการกำหนดสถานการณ์จำลอง มีค่าเฉลี่ย = 4.17 ซึ่งเป็นค่าคะแนนในระดับมากเช่นกัน สำหรับกิจกรรมอื่นๆ ได้แก่ การกำหนดสถานการณ์จำลอง การบรรยายปกติ การดูวิดีโอและร่วมกันวิเคราะห์ในชั้นเรียน การค้นหาคำกรณีศึกษาทางอินเทอร์เน็ตหรือสื่อต่างๆ และการมอบหมายให้นักศึกษาไปอ่านบทเรียนก่อนเรียน มีค่าคะแนนอยู่ในระดับเดียวกัน คือ มีค่าคะแนนในระดับ

ค่อนข้างมาก ดังข้อมูลแสดงในตารางที่ 8 ดังนี้

ตารางที่ 8 ตารางแสดงร้อยละและค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนวิชากฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็ก เยาวชน และคดีครอบครัว ในด้านกิจกรรมที่ใช้ในการสอน

ด้านกิจกรรมที่ใช้ในการสอน	ร้อยละของระดับความพึงพอใจ					ค่าเฉลี่ย
	มาก	ค่อนข้างมาก	ปานกลาง	ค่อนข้างน้อย	น้อย	
1. ทำแบบทดสอบความเข้าใจในชั้นเรียนและการตอบสนอง	41.77	50.63	7.59	0.00	0.00	4.34
2. วิเคราะห์กรณีศึกษา	38.75	46.25	15.00	0.00	0.00	4.24
3. กำหนดสถานการณ์จำลอง	33.33	50.62	16.05	0.00	0.00	4.17
4. บรรยาย	32.10	50.62	17.28	0.00	0.00	4.15
5. คู่มือไอและร่วมกันวิเคราะห์ในชั้นเรียน	25.00	56.25	17.50	1.25	0.00	4.05
6. ค้นหากรณีศึกษาทางอินเทอร์เน็ต (Internet) หรือสื่อต่างๆ	12.35	48.15	39.51	0.00	0.00	3.73
7. มอบหมายให้นักศึกษาไปอ่านบทเรียนก่อนเรียน	13.58	43.21	43.21	0.00	0.00	3.70

2) ด้านอาจารย์ผู้สอน

เมื่อพิจารณาค่าระดับคะแนนจากค่าเฉลี่ยความคิดเห็นระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนวิชากฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็ก เยาวชน และคดีครอบครัวใน ด้านอาจารย์ผู้สอน ผลที่ได้จากการวิจัยพบว่า อาจารย์มีความเข้าใจต่อเนื้อหาในบทเรียนอย่างแท้จริงมากที่สุด คือ มีค่าเฉลี่ย = 4.67 ซึ่งเป็นค่าคะแนนในระดับมาก รองลงมา คือ อาจารย์สามารถการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ย = 4.57 ซึ่งเป็นค่าคะแนนในระดับมาก และอาจารย์มีวิธีการสอนที่เข้าใจง่าย มีค่าเฉลี่ย = 4.54 ซึ่งเป็นค่าคะแนนในระดับมาก อาจารย์มีการปลูกจิตสำนึกในด้านคุณธรรมจริยธรรม มีค่าเฉลี่ย = 4.49 ซึ่งเป็นค่าคะแนนในระดับมาก อาจารย์มีวิธีการสอนที่หลากหลายและมีวิธีการวัดผลที่ยุติธรรม มีค่าเฉลี่ย = 4.48 ในระดับที่เท่ากัน ซึ่งเป็นค่าคะแนนในระดับมาก และอาจารย์มีความชัดเจนในการสั่งงาน มีค่าเฉลี่ย = 4.37 ซึ่งเป็นค่าคะแนนในระดับค่อนข้างมาก ดังข้อมูลแสดงในตารางที่ 9 ดังนี้

ตารางที่ 9 ตารางแสดงร้อยละและค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนวิชากฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็ก เยาวชน และคดีครอบครัวใน ด้านอาจารย์ผู้สอน

ด้านอาจารย์ผู้สอน	ร้อยละของระดับความพึงพอใจ					ค่าเฉลี่ย
	มาก	ค่อนข้างมาก	ปานกลาง	ค่อนข้างน้อย	น้อย	
1. อาจารย์มีความเข้าใจต่อเนื้อหาในบทเรียนอย่างแท้จริง	69.14	28.40	2.47	0.00	0.00	4.67
2. อาจารย์สามารถการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้	60.49	35.80	3.70	0.00	0.00	4.57
3. วิธีการสอนเข้าใจง่าย	58.02	38.27	3.70	0.00	0.00	4.54
4. อาจารย์มีการปลูกจิตสำนึกในด้านคุณธรรม จริยธรรม	51.85	45.68	2.47	0.00	0.00	4.49
5. มีวิธีการสอนที่หลากหลาย	51.58	44.44	3.70	0.00	0.00	4.48
6. อาจารย์มีวิธีการวัดผลที่ยุติธรรม	50.00	47.50	2.50	0.00	0.00	4.48
7. อาจารย์มีความชัดเจนในการสั่งงาน	40.74	55.56	3.70	0.00	0.00	4.37

3) ด้านความรู้ที่ได้รับจากวิธีการสอนในรูปแบบต่าง ๆ

เมื่อพิจารณาค่าระดับคะแนนจากค่าเฉลี่ยความคิดเห็นระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนวิชากฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็ก เยาวชน และคดีครอบครัว ในด้านความรู้ที่ได้รับจากวิธีการสอนในรูปแบบต่าง ๆ ผลที่ได้จากการวิจัยพบว่าการทำแบบทดสอบความเข้าใจในชั้นเรียน และการตอบสนองมีระดับความพึงพอใจของนักศึกษามากที่สุด คือ มีค่าเฉลี่ย = 4.51 ซึ่งเป็นค่าคะแนนในระดับมาก รองลงมาได้แก่ การวิเคราะห์กรณีศึกษา มีค่าเฉลี่ย = 4.36 ซึ่งเป็นค่าคะแนนในระดับมาก และการกำหนดสถานการณ์จำลอง มีค่าเฉลี่ย = 4.26 ซึ่งเป็นค่าคะแนนในระดับมาก การดูวิดีโอและร่วมกันวิเคราะห์ในชั้นเรียน มีค่าเฉลี่ย = 4.23 ซึ่งเป็นค่าคะแนนในระดับมาก การบรรยายปกติมีค่าเฉลี่ย = 4.21 ซึ่งเป็นค่าคะแนนในระดับมาก สำหรับการค้นหากรณีศึกษาทางอินเทอร์เน็ตหรือสื่อต่างๆ มีค่าเฉลี่ย = 4.05 และการมอบหมายให้นักศึกษาไปอ่านบทเรียนก่อนเรียน มีค่าเฉลี่ย = 3.95 ซึ่งมีค่าคะแนนอยู่ในระดับเดียวกัน คือ เป็นค่าคะแนนในระดับค่อนข้างมาก ดังข้อมูลแสดงในตารางที่ 10 ดังนี้

ตารางที่ 10 ตารางแสดงร้อยละและค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนวิชากฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็ก เยาวชน และคดีครอบครัวใน ด้านความรู้ที่ได้รับจากวิธีการสอนในรูปแบบต่าง ๆ

ด้านความรู้ที่ได้รับจากวิธีการสอนในรูปแบบต่าง ๆ	ร้อยละของระดับความพึงพอใจ					ค่าเฉลี่ย
	มาก	ค่อนข้างมาก	ปานกลาง	ค่อนข้างน้อย	น้อย	
1. ทำแบบทดสอบความเข้าใจในชั้นเรียนและการตอบสนอง	55.56	39.51	4.94	0.00	0.00	4.51
2. วิเคราะห์กรณีศึกษา	45.68	44.44	9.88	0.00	0.00	4.36
3. กำหนดสถานการณ์จำลอง	36.25	53.75	10.00	0.00	0.00	4.26
4. ดูวิดีโอและร่วมกันวิเคราะห์ในชั้นเรียน	34.57	54.32	11.11	0.00	0.00	4.23
5. บรรยายปกติ	32.10	56.79	11.11	0.00	0.00	4.21
6. ค้นหากรณีศึกษาทางอินเทอร์เน็ตหรือสื่อต่างๆ	26.25	52.50	21.25	0.00	0.00	4.05
7. มอบหมายให้นักศึกษาไปอ่านบทเรียนก่อนเรียน	25.93	44.44	28.40	1.23	0.00	3.95

4) ด้านความพึงพอใจโดยรวมที่มีต่อวิชากฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็ก เยาวชน

และคดีครอบครัว

เมื่อพิจารณาค่าระดับคะแนนจากค่าเฉลี่ยความคิดเห็นระดับความพึงพอใจโดยรวมของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนวิชากฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็ก เยาวชน และคดีครอบครัว ผลที่ได้จากการวิจัยพบว่า มีค่าเฉลี่ย = 4.57 ซึ่งเป็นค่าคะแนนในระดับมาก ดังข้อมูลแสดงในตารางที่ 11 และแสดงข้อมูลเป็นกราฟตามภาพเลขที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 11 ตารางแสดงร้อยละและค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจโดยรวมของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนวิชากฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็ก เยาวชน และคดีครอบครัว

ด้าน	ร้อยละของระดับความพึงพอใจ					ค่าเฉลี่ย
	มาก	ค่อนข้างมาก	ปานกลาง	ค่อนข้างน้อย	น้อย	
ความพึงพอใจโดยรวมที่มีต่อวิชานี้	58.73	39.68	1.59	0.00	0.00	4.57

4.2.3 ข้อเสนอแนะ ปัญหาและอุปสรรคด้านการเรียนการสอน

มีผู้ให้ข้อเสนอแนะทั้งหมดจำนวน 21 ราย ร้อยละ 28.57 เสนอแนะว่าควรจัดพานักศึกษาไปดูการดำเนินคดีเด็กและเยาวชนของจริงในศาลเยาวชนและครอบครัวเพื่อเข้าใจถึงรูปแบบการดำเนินกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนอย่างแท้จริง รองลงมาร้อยละ 19.05 เห็นว่า อยากมีคะแนนเก็บในการทำกิจกรรมต่างๆในชั้นเรียนเพื่อสร้างแรงจูงใจให้นักศึกษาในการมีส่วนร่วมในชั้นเรียนให้มากยิ่งขึ้น และเพิ่มความมั่นใจแก่นักศึกษาเมื่อสอบปลายภาค ร้อยละ 14.29 เสนอแนะว่า ควรเพิ่มการกำหนดสถานการณ์จำลองให้มากขึ้นเพื่อสร้างความเข้าใจในรูปแบบ และวิธีการปฏิบัติของเจ้าพนักงานที่เกี่ยวข้องต่อเด็กและเยาวชนที่ตกเป็นผู้ต้องหา หรือจำเลยในแต่ละขั้นตอนของการดำเนินกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน ร้อยละ 9.52 เห็นว่า นักศึกษาในชั้นเรียนบางกลุ่มยังไม่ค่อยให้ความสนใจในขณะที่กลุ่มอื่นกำลังแสดงละคร และเสนอแนะว่า อยากให้อาจารย์จัดเวลาในการกำหนดสถานการณ์จำลองในช่วงสัปดาห์ต้นๆ เพราะช่วงตั้งแต่สัปดาห์ที่ 12 ถึงสัปดาห์ที่ 15 สัปดาห์ใกล้สอบเกินไป จึงทำให้เวลาเตรียมตัวเพื่อแสดงละครน้อยเพราะต้องเตรียมอ่านหนังสือเพื่อสอบปลายภาคหลายรายวิชา รวมทั้งยังเสนอแนะเพิ่มเติมว่า อยากให้อาจารย์ยกตัวอย่างจากสถานการณ์จริงให้มากขึ้น และร้อยละ 4.76 อยากให้มีการวิเคราะห์กรณีศึกษาให้มากขึ้น เพราะจะช่วยฝึกทักษะในการคิดวิเคราะห์และจับประเด็นปัญหากฎหมายให้ถูกต้องแม่นยำ และขอคู่มือไอ

เหตุการณ์จำลองให้มากขึ้น เพราะช่วยกระตุ้นความสนใจและทำให้เข้าใจบทเรียนได้ง่ายเพราะเห็นภาพจากเหตุการณ์จำลอง ดังข้อมูลแสดงในตารางที่ 12

ตารางที่ 12 ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเรียนการสอน วิชากฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็ก เยาวชน และคดีครอบครัว

ข้อเสนอแนะ	จำนวน	ร้อยละ
1. จัดพานักศึกษาไปดูการดำเนินคดีเด็กและเยาวชนของจริงในศาลเยาวชนและครอบครัว	6	28.57
2. อยากมีคะแนนเก็บในการทำกิจกรรมต่างๆในชั้นเรียน	4	19.05
3. ควรเพิ่มการกำหนดสถานการณ์จำลองให้มากขึ้น	3	14.29
4. นักศึกษาในชั้นเรียนบางกลุ่มไม่ค่อยให้ความสนใจในขณะที่กลุ่มอื่นกำลังแสดงละคร	2	9.52
5. อยากให้อาจารย์จัดเวลาในการแสดงสถานการณ์จำลองในช่วงสัปดาห์ต้นๆ เพราะช่วงสัปดาห์หลังใกล้สอบเกินไปจึงมีเวลาเตรียมตัวเพื่อแสดงละครน้อย	2	9.52
6. อยากให้อาจารย์ยกตัวอย่างจากสถานการณ์จริงมากๆ	2	9.52
7. อยากการวิเคราะห์กรณีศึกษามากขึ้นเพราะเห็นภาพในเนื้อหาชัดเจน	1	4.76
8. ขอคู่มือให้อีกมากขึ้นเพราะน่าสนใจและน่าจดจำดี	1	4.76
รวม	21	100.00

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในส่วนนี้ จะเป็นการสรุปผลจากการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจของนักศึกษาจากการสอนหลายรูปแบบในวิชากฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็ก เยาวชน และคดีครอบครัว คณะนิติศาสตร์ปริธี พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต สำหรับหลักสูตร 4 ปี ชั้นปีที่ 4 กล่าวคือ เป็นการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนจากการสอน 2 วิธี คือ การสอนโดยใช้การบรรยาย กับการสอนหลายรูปแบบ ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การสอนหลายรูปแบบ กับนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนวิชากฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็ก เยาวชน และคดีครอบครัวในภาคเรียนที่ 2/2553 เป็นกลุ่มทดลอง แล้วนำผลการประเมินผลสอบปลายภาคมาเปรียบเทียบกับกลุ่มของผู้เรียนจากการสอนโดยใช้การบรรยายใน 3 ภาคเรียน คือ ภาคเรียนที่ 2/2550 ภาคเรียนที่ 2/2551 และภาคเรียนที่ 2/2552 รวมทั้ง การวัดความพึงพอใจของนักศึกษาจากการสอนหลายรูปแบบในวิชากฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็ก เยาวชน และคดีครอบครัว หลักสูตร 4 ปี ชั้นปีที่ 4 คณะนิติศาสตร์ปริธี พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ดังรายละเอียดสามารถสรุปได้เป็นลำดับ ดังนี้

5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาจากการสอนหลายรูปแบบในวิชากฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็ก เยาวชน และคดีครอบครัว คณะนิติศาสตร์ปริธี พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต มีวัตถุประสงค์เพื่อ

5.1.1 เพื่อวัดความสัมฤทธิ์ผลของผู้เรียนจากการสอนหลายรูปแบบดังต่อไปนี้ การสอนโดยใช้วิธีดูวิดีโอและร่วมกันวิเคราะห์ในชั้นเรียน กำหนดสถานการณ์จำลอง ค้นคว้าทางอินเทอร์เน็ตหรือจากสื่อต่างๆ และวิเคราะห์กรณีศึกษา

5.1.2 เพื่อวัดความพึงพอใจของผู้เรียนจากการสอนหลายรูปแบบ

5.1.3 เพื่อเปรียบเทียบการสอน 2 วิธี คือ

5.1.3.1 การสอนโดยใช้การบรรยาย

5.1.3.2 การสอนหลายรูปแบบ

5.2 สมมุติฐานของการวิจัย

5.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนโดยใช้การสอนหลายรูปแบบสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนโดยใช้การสอนแบบบรรยายในวิชาเดียวกันเมื่อปีการศึกษา ก่อน

5.2.2 ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการสอนหลายรูปแบบ

5.3 ตัวแปรของการวิจัย

5.3.1 ตัวแปรต้น (Independent variable) คือ วิธีการสอนของอาจารย์

5.3.2 ตัวแปรตาม (Dependent variable) คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจของผู้เรียน

5.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

5.4.1 คะแนนในการประเมินผลสอบปลายภาค โดยข้อสอบเป็นแบบอัตนัย 4 ข้อ รวม 100 คะแนน จากกลุ่มผู้เรียนจากการสอนโดยใช้การบรรยายใน 3 ภาคเรียน คือ ภาคเรียนที่ 2/2550 ภาคเรียนที่ 2/2551 และภาคเรียนที่ 2/2552 เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับกลุ่มผู้เรียนจากการสอนหลายรูปแบบในภาคเรียนที่ 2/2553

5.4.2 แบบสอบถามสำรวจความคิดเห็นและวัดความพึงพอใจของนักศึกษาจากกลุ่มผู้เรียนจากการสอนหลายรูปแบบในภาคเรียนที่ 2/2553 แบบสอบถามสำรวจความคิดเห็นและวัดความพึงพอใจของนักศึกษาเป็นแบบทดสอบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

5.5 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาจากการสอนหลายรูปแบบ ในวิชากฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็ก เยาวชน และคดีครอบครัว คณะนิติศาสตร์ปริทัศน์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ผู้วิจัยได้ศึกษาวิจัยและได้สรุปผลการวิจัยโดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้ คือ ส่วนแรก เป็นผลวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนจากการสอน 2 วิธี คือ การสอนโดยใช้การบรรยาย กับการสอนหลายรูปแบบ และส่วนที่สอง สรุปผลความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการเรียนการสอนหลายรูปแบบ ตามลำดับ ดังนี้

5.5.1 ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการสอนโดยใช้บรรยาย กับการสอนหลายรูปแบบ

ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการสอนโดยใช้การบรรยายใน 3 ภาคเรียน ตั้งแต่ภาคเรียนที่ 2/2550 ถึง ภาคเรียนที่ 2/2552 กับการสอนหลายรูปแบบ ในภาคเรียนที่ 2/2553 พบว่า โดยภาพรวม ผลสัมฤทธิ์ของทั้งสองวิธีไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ทั้งนี้เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยพบว่า วิธีการสอนหลายรูปแบบมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าการสอนโดยใช้การบรรยายเล็กน้อย

เมื่อพิจารณาในแต่ละภาคเรียน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการสอนหลายรูปแบบในภาคเรียนที่ 2/2553 มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าการสอนแบบบรรยายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยเฉพาะในภาคเรียนที่ 2/2551 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้การบรรยาย มีคะแนนต่ำกว่าการสอนหลายรูปแบบในภาคเรียนที่ 2/2553 ถึง 21.66 คะแนน

5.5.2 ส่วนที่ 2 สรุปผลความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนหลายรูปแบบในวิชากฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็ก เยาวชน และคดีครอบครัว ภาคเรียนที่ 2/2553 ดังนี้

1) ข้อมูลทั่วไป

ผลการศึกษาพบว่า ตัวอย่างที่ลงทะเบียนเรียนวิชากฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็ก เยาวชนและคดีครอบครัวในภาคเรียนที่ 2/2553 มีจำนวนทั้งหมด 79 คน โดยร้อยละ 59.21 เป็นเพศชาย และร้อยละ 40.79 เป็นเพศหญิง โดยผู้ตอบส่วนใหญ่ร้อยละ 86.08 มีผลคะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 2.00 ขึ้นไป และพบว่ารูปแบบการสอนที่นักศึกษาชอบมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ การสอนโดยการให้ทำแบบทดสอบความเข้าใจในชั้นเรียนและการให้ความคิดเห็นจากอาจารย์ผู้สอนในชั้นเรียน การสอนโดยการให้วิเคราะห์กรณีศึกษา และการสอนโดยให้ดูวิดีโอและร่วมกันวิเคราะห์ในชั้นเรียน

2) ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอน

2.1) ด้านกิจกรรมที่ใช้ในการสอน

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยความคิดเห็นระดับความพึงพอใจของนักศึกษาใน ด้านกิจกรรมที่ใช้ในการสอน กิจกรรมที่มีความพึงพอใจ 3 อันดับแรก คือ การทำแบบทดสอบความเข้าใจในชั้นเรียนและการตอบสนอง(ค่าเฉลี่ย = 4.34) การวิเคราะห์กรณีศึกษา(ค่าเฉลี่ย = 4.24) และการกำหนดสถานการณ์จำลอง(ค่าเฉลี่ย = 4.17)

2.2) ด้านอาจารย์ผู้สอน

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยความคิดเห็นระดับความพึงพอใจของนักศึกษาใน ด้านอาจารย์ผู้สอน ความพึงพอใจ 3 อันดับแรก คือ อาจารย์มีความเข้าใจต่อเนื้อหาใน บทเรียนอย่างแท้จริง(ค่าเฉลี่ย = 4.67) อาจารย์สามารถการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ (ค่าเฉลี่ย = 4.57) และอาจารย์มีวิธีการสอนที่เข้าใจง่าย(ค่าเฉลี่ย = 4.54)

2.3) ด้านความรู้ที่ได้รับจากวิธีการสอนในรูปแบบต่าง ๆ

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยความคิดเห็นระดับความพึงพอใจของนักศึกษาใน ด้านความรู้ที่ได้รับจากวิธีการสอนในรูปแบบต่าง ๆ กิจกรรมที่มีความพึงพอใจ 3 อันดับแรก คือ การทำแบบทดสอบความเข้าใจในชั้นเรียนและการตอบสนอง (ค่าเฉลี่ย = 4.51) การวิเคราะห์กรณีศึกษา(ค่าเฉลี่ย = 4.36) และกำรกำหนดสถานการณ์จำลอง(ค่าเฉลี่ย = 4.26)

สรุปผลความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนหลายรูปแบบในวิชา กฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็ก เยาวชน และคดีครอบครัวภาคเรียนที่ 2/2553 พบว่า ค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นระดับความพึงพอใจของนักศึกษาด้านความพึงพอใจโดยรวมที่มีต่อการเรียน การสอนอยู่ในระดับมาก(ค่าเฉลี่ย = 4.57)

5.6 อภิปรายผล

จากผลการวิจัยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาจากการสอนหลายรูปแบบในวิชา กฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็ก เยาวชน และคดีครอบครัว คณะนิติศาสตร์ปริธี พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต สามารถอภิปรายผลโดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

5.6.1 ส่วนที่1 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากการสอนโดยใช้บรรยาย กับการสอนหลายรูปแบบ

จากผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ด้วยสถิติ t-test พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในวิชากฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็ก เยาวชน และคดี ครอบครัว ที่ได้จากการสอนทั้ง 2 วิธี ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 แต่ พบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 เฉพาะในภาคเรียนที่ 2/2551 เท่านั้น ที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาจากการสอนหลายรูปแบบมีคะแนน เฉลี่ยสูงกว่าการสอนโดยใช้การบรรยาย ซึ่งสามารถพิจารณาได้จากเหตุผลดังนี้ คือ

1) การสอนหลายรูปแบบ อาทิเช่น การสอนโดยกำหนดสถานการณ์จำลอง การสอนโดยให้ดูวิดีโอและร่วมกันวิเคราะห์ในชั้นเรียน การค้นหากรณีศึกษาทางอินเทอร์เน็ตหรือสื่อต่างๆ การให้ทำแบบทดสอบความเข้าใจในชั้นเรียน และการให้ความคิดเห็นจากอาจารย์ผู้สอนในชั้นเรียน เป็นต้น เป็นวิธีการสอนที่ทำให้ผู้เรียนได้คิด วิเคราะห์และปฏิบัติด้วยตนเอง ผู้สอนเป็นเพียงผู้คอยเอื้ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เรียน ซึ่งทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้จากการค้นพบด้วยตนเอง ซึ่งถือว่าเป็นวิธีการสอนที่ดีกว่าการบรรยายหรืออธิบาย เพราะผู้เรียนได้ฝึกคิด และรู้จักใช้ความคิดอย่างมีเหตุผล ฉะนั้น การสอนหลายรูปแบบจึงสามารถพัฒนาความสามารถทางการเรียนรู้ของผู้เรียนได้มากขึ้น

2) การสอนหลายรูปแบบทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกับเพื่อนในกลุ่ม มีความช่วยเหลือกันระหว่างสมาชิกกลุ่ม มีความรับผิดชอบ ซึ่งการเรียนการสอนที่ดีนั้นต้องช่วยให้นักศึกษามีโอกาสทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม และเมื่อเกิดความสนุกในการเรียนย่อมจะช่วยส่งผลให้นักศึกษาเรียนได้ดีขึ้น จึงทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนดีขึ้นตามไปด้วย

3) การสอนหลายรูปแบบโดยเฉพาะการสอนโดยการกำหนดสถานการณ์จำลอง การสอนโดยให้ดูวิดีโอและร่วมกันวิเคราะห์ในชั้นเรียน ผู้เรียนจะได้ฝึกปฏิบัติจริง รวมทั้งเห็นภาพจากเหตุการณ์จำลองต่างๆ ทางวิดีโอ ทางอินเทอร์เน็ตหรือสื่อต่างๆ ซึ่งจะช่วยกระตุ้นความสนใจในการเรียนรู้ของผู้เรียนมากขึ้น ทำให้ผู้เรียนมีความตั้งใจและกระตือรือร้นตลอดเวลาจึงทำให้ผู้เรียนเข้าใจและเข้าถึงบทเรียนได้ง่าย ซึ่งส่งผลให้นักศึกษาเรียนได้ดีขึ้นจึงทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนดีขึ้นตามไปด้วย

ขณะที่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาการสอนหลายรูปแบบในภาคเรียนที่ 2/2553 กับการสอนโดยใช้การบรรยายในภาคเรียนที่ 2/2552 พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ทั้งนี้เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยพบว่า การสอนหลายรูปแบบมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าการสอนโดยใช้บรรยายเล็กน้อย ทั้งนี้ อาจเป็นผลมาจากปัจจัยบางประการ อาทิเช่น ในภาคเรียนที่ 2/2552 มีนักศึกษาที่เคยลงทะเบียนเรียนในวิชานี้มาในภาคการศึกษาที่แล้วจำนวนสูงกว่าปีอื่น ๆ และทำคะแนนสอบไล่ได้ดีในภาคเรียนที่ 2/2552 จึงส่งผลทำให้คะแนนเฉลี่ยในภาพรวมสูงขึ้น

จากการศึกษาวิจัยในส่วนที่ 1 ผลการศึกษาวิจัยสามารถสรุปได้ว่าการสอนหลายรูปแบบเป็นผลดีต่อการเรียนการสอนสำหรับนักศึกษา จากผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยทางสถิติ พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาตั้งแต่ภาคเรียนที่ 2/2550 ถึงภาคเรียนที่ 2/2553 ในวิชากฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็ก เยาวชน และคดีครอบครัว ที่ได้จากการสอนทั้ง 2 วิธี ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยการทดสอบที่วิเคราะห์ตั้งอยู่ในพื้นฐานความเชื่อว่านักศึกษาแต่ละรุ่นไม่มีความแตกต่างกันในด้านการเรียนรู้ แต่ผลการวิเคราะห์ไม่สามารถเชื่อได้ว่านักศึกษาแต่ละรุ่นไม่มีความแตกต่างกัน

5.6.2 ส่วนที่ 2 สรุปผลความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนหลายรูปแบบในวิชากฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็ก เยาวชน และคดีครอบครัว ภาคเรียนที่ 2/2553

การประเมินผลความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนวิชากฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็ก เยาวชน และคดีครอบครัวในภาคเรียนที่ 2/2553 ผลที่ได้จากการวิจัยพบว่า

- 1) ด้านกิจกรรมที่ใช้ในการสอน นักศึกษาส่วนใหญ่ชอบการทำแบบทดสอบความเข้าใจในชั้นเรียนและการตอบสนองมากที่สุด
- 2) ด้านอาจารย์ผู้สอน นักศึกษาชอบอาจารย์ที่ความเข้าใจต่อเนื้อหาในบทเรียนอย่างแท้จริงมากที่สุด
- 3) ด้านความรู้ที่ได้รับจากวิธีการสอนในรูปแบบต่าง ๆ พบว่านักศึกษาชอบการทำแบบทดสอบความเข้าใจในชั้นเรียนและการตอบสนองมากที่สุด

เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนหลายรูปแบบในวิชากฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็ก เยาวชน และคดีครอบครัว ภาคเรียนที่ 2/2553 ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.57)

การวัดความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการเรียนการสอนหลายรูปแบบในวิชากฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็ก เยาวชนและคดีครอบครัว ภาคเรียนที่ 2/2553 ผู้วิจัยพบว่าการสอนหลายรูปแบบช่วยกระตุ้นความสนใจในการเรียนรู้ของนักศึกษามากขึ้น ทำให้ผู้เรียนมีความตั้งใจและกระตือรือร้นตลอดเวลาและทำให้ผู้เรียนสนใจและสนุกกับการเรียน ทำให้เกิดความสนใจในเนื้อหามากขึ้น ก่อให้เกิดผลดีต่อการเรียนการสอน ทั้งนี้ยังพบว่า การสอนหลายรูปแบบทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาความคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ และการแสวงหา

ความรู้ด้วยตนเอง และยังกระตุ้นให้ผู้เรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ทำให้สมาชิกทุกคนมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบ จึงส่งผลดีต่อการร่วมมือกันทำงานให้บรรลุจุดมุ่งหมาย

จึงสรุปได้ว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนหลายรูปแบบ

5.7 ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง การวัดผลสัมฤทธิ์และความพึงพอใจทางการเรียนของนักศึกษา จากการสอนหลายรูปแบบในวิชากฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็ก เยาวชน และคดีครอบครัว คณะนิติศาสตร์ปริทัศน์ พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ครั้งนี้ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในวิชากฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็ก เยาวชน และคดีครอบครัว ที่ได้จากการสอนทั้ง 2 วิธี คือ การสอนโดยใช้การบรรยายใน 3 ภาคเรียน ตั้งแต่ภาคเรียนที่ 2/2550 ถึงภาคเรียนที่ 2/2552 กับการสอนหลายรูปแบบในภาคเรียนที่ 2/2553 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 แต่ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนหลายรูปแบบในระดับมาก จึงเห็นควรอย่างยิ่งที่จะนำการสอนหลายรูปแบบไปพัฒนาการเรียนการสอนต่อไป ในการนี้ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะแนวทางที่สำคัญอันจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอนแก่บุคลากร ดังต่อไปนี้

5.7.1 การเรียนการสอนโดยใช้วิธีการสอนแบบต่างๆ นั้นมีคุณค่าและมีบทบาทในการเรียนการสอนอย่างมาก การสอนแต่ละแบบมีข้อดีและข้อจำกัดในตัวเอง การใช้ผสมผสานหลายๆ แบบร่วมกันจะช่วยตอบสนองวัตถุประสงค์การเรียนการสอนได้ดียิ่งขึ้น

5.7.2 การเรียนการสอนโดยใช้วิธีการต่างๆ ล้วนแล้วแต่เป็นเทคโนโลยีทางการศึกษาที่ผู้สอนควรแสวงหาและนำมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้เหมาะสม

5.7.3 ครูผู้สอนควรนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษามาใช้พัฒนาการเรียนการสอนโดยวิธีการวิจัยในชั้นเรียน

5.7.4 ครูผู้สอนควรนำสื่อการสอนหลายรูปแบบมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กาญจนา เกียรติประวัติ. (2524). **วิธีการสอนทั่วไปและทักษะการสอน**. พิมพ์ครั้งที่ 1. วัฒนาพานิช.
- ฉลองชัย สุวัฒน์บุรณ. (2538). **การเลือกและการใช้สื่อการสอน**. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ดารณี เอื้อชนะจิต. (2547). **การวัดความสัมฤทธิ์ผลจากการสอนโดยใช้สื่อการสอน 3 วิธี วิชาการบัญชีกลาง 1 คณะบัญชี มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์**. รายงานผลการวิจัย กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
- ทิตนา แคมมณี. (2548). **ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ**. (พิมพ์ ครั้งที่ 4). . กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. (2553). **การสอนที่เห็นผู้เรียนเป็นสำคัญ**. เอกสารประกอบการสัมมนาเทคนิคการสอน. โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. (2549). **แนวทางการพัฒนาบัณฑิตอุดมคติไทย ในเอกสารประกอบการประชุมวิชาการประจำปีของเครือข่ายสถาบันอุดมศึกษา เขตภาคกลางเพื่อพัฒนาบัณฑิตอุดมคติไทย, จิตสำนึกเพื่อส่วนรวม หน้า 16-25**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.
- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. (2530). **การเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา**. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- วิสุทธิ ตรีเงิน. (2546). **การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาวิทยาศาสตร์เพื่อคุณภาพชีวิต เรื่องระบบนิเวศ จากการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน**. รายงานผลการวิจัย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
- เนตรา มุลดวง. (2550). **การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้สถานการณ์จำลองกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาฯ และวัฒนธรรม เรื่องวิถีประชาธิปไตยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- พรรณีภา แจ่งสุวรรณ. (2553). **การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และความสนใจระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนวิชาการบัญชีภาษีอากรโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ**. รายงานผลการวิจัย กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
- พันธ์ศักดิ์ พลสารมัย และวัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. (2543). **การปฏิรูประบบการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา: การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในระดับปริญญาตรี**.
- สุภา กิจจาทร. (2519). **ประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการสอนแบบจุลภาค**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ตำรวจ
- สมบุรณ์วัลย์ สัตยารักษ์วิทย์. (2550). **เทคนิคการสอนและวิธีการจัดการเรียนการสอน**. เอกสารประกอบการสัมมนาเทคนิคการสอน. โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
- อาภรณ์ ใจเที่ยง.(2540). **หลักการสอน**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ โอ.เอส.พรินติ้งเฮาส์

พระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

เอกสารอื่น ๆ ภาควิชาภาษาอังกฤษ

Gredler, Margaret. (1992) . Designing and Evaluating Games and Simulations. London :
Kogan Page Limited

Farabee, Michael J. (1992). A visit to a small College : The Miami – Dade Community
College. Multimedia Training Work in the Labyrinth October

Fenske, Marie (1993) . the Forum September – Classroom Reasearch Tips [http : //](http://www.mcli.dist.maricopa.edu/labyforum/Sep93/Sep 93 F4. html)
www.mcli.dist.maricopa.edu/labyforum/Sep93/Sep 93 F4. html

ภาคผนวก ก.

แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

เรื่อง ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอน วิชากฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็ก เยาวชน และคดีครอบครัว คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาคณะนิติศาสตร์ปีที่ 4 พนมยงค์ หลักสูตร 4 ปี ชั้นปีที่ 4 ที่มีต่อการเรียนการสอนวิชากฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็ก เยาวชน และคดีครอบครัว จึงขอให้ท่านตอบให้ตรงกับความรู้สึกที่แท้จริงให้มากที่สุดและโปรดตอบให้ครบทุกข้อ แบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

1. เพศ (1) ชาย (2) หญิง

2. คะแนนเฉลี่ยสะสม

(1) 1.00-1.49 (2) 1.50-1.99 (3) 2.00-2.49 (4) 2.50-2.99 (5) มากกว่า 3.00 ขึ้นไป

3. การสอนแบบใดที่ท่านชอบมากที่สุด 3 ลำดับแรก ในการเรียนวิชากฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็ก เยาวชน และคดีครอบครัว โดยให้หมายเลข 1 แทนชอบมากที่สุด และ 3 แทนชอบน้อยที่สุด

..... การสอนแบบบรรยายปกติ

..... การสอนโดยให้วิเคราะห์กรณีศึกษา

..... การสอนโดยให้ดูวิดีโอและร่วมกันวิเคราะห์ในชั้นเรียน

..... การสอนโดยให้ค้นหากรณีศึกษาทางอินเทอร์เน็ต (Internet) หรือสื่อต่างๆ

..... การสอนโดยกำหนดสถานการณ์จำลอง

..... การสอนโดยมอบหมายให้นักศึกษาไปอ่านบทเรียนก่อนเรียน

..... การสอนโดยการให้ทำแบบทดสอบความเข้าใจในชั้นเรียนและการให้ความคิดเห็นจากอาจารย์ผู้สอนในชั้นเรียน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอน วิชากฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็ก เยาวชน และคดีครอบครัว

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความพึงพอใจที่ตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุด

ด้าน	ระดับความพึงพอใจ				
	มาก	ค่อนข้างมาก	ปานกลาง	ค่อนข้างน้อย	น้อย
ด้านกิจกรรมที่ใช้ในการสอน					
1. บรรยายปกติ					
2. ดูวิดีโอและร่วมกันวิเคราะห์ในชั้นเรียน					
3. วิเคราะห์กรณีศึกษา					
4. กำหนดสถานการณ์จำลอง					
5. มอบหมายให้นักศึกษาไปอ่านบทเรียนก่อนเรียน					
6. ค้นหากรณีศึกษาทางอินเทอร์เน็ต(Internet) หรือสื่อ					

ด้าน	ระดับความพึงพอใจ				
	มาก	ค่อนข้าง มาก	ปานกลาง	ค่อนข้าง น้อย	น้อย
ต่าง ๆ					
7. ทำแบบทดสอบความเข้าใจในชั้นเรียนและการตอบสนอง					
ด้านอาจารย์ผู้สอน					
1. วิธีการสอนเข้าใจง่าย					
2. มีวิธีการสอนที่หลากหลาย					
3. อาจารย์มีความเข้าใจต่อเนื้อหาในบทเรียนอย่างแท้จริง					
4. อาจารย์สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้					
5. อาจารย์มีการปลูกจิตสำนึกในด้านคุณธรรม จริยธรรม					
6. อาจารย์มีความชัดเจนในการสั่งงาน					
7. อาจารย์มีวิธีการวัดผลที่ยุติธรรม					
ด้านความรู้ที่ได้รับจากวิธีการสอนในรูปแบบต่าง ๆ					
1. บรรยายปกติ					
2. ดูวิดีโอและร่วมกันวิเคราะห์ในชั้นเรียน					
3. วิเคราะห์กรณีศึกษา					
4. กำหนดสถานการณ์จำลอง					
5. มอบหมายให้นักศึกษาไปอ่านบทเรียนก่อนเรียน					
6. ค้นหากรณีศึกษาทางอินเทอร์เน็ต(Internet)หรือสื่อต่างๆ					
7. ทำแบบทดสอบความเข้าใจในชั้นเรียนและการตอบสนอง					
ความพึงพอใจโดยรวมที่มีต่อวิชานี้					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชากฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็ก เยาวชน และคดีครอบครัว ในเรื่องต่าง ๆ เพื่อให้อาจารย์ผู้สอนจะนำมาพัฒนาปรับปรุงต่อไป

***** ขอขอบคุณทุกความคิดเห็น *****

ภาคผนวก ข.

ประวัติผู้เขียน

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	รองศาสตราจารย์อัจฉรียา ชูตินันท์
วัน เดือน ปี เกิด	16 เมษายน พ.ศ. 2510
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	66/4 ซอยเรวัติ 3 ตำบลตลาดขวัญ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี
ประวัติการศึกษา	ปริญญาตรี นิติศาสตร์บัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปริญญาโท นิติศาสตร์มหาบัณฑิต สาขากฎหมายอาญาและ กระบวนการยุติธรรมทางอาญา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประกาศนียบัตรหลักสูตรธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ คณะพาณิชยศาสตร์ และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ผลงานวิชาการ	
วิทยานิพนธ์	กระบวนการยุติธรรมทางอาญาสำหรับคนหูหนวก: ศึกษาเฉพาะกรณี คนหูหนวกเป็นผู้ต้องหาหรือจำเลยบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2536
ตำรา	1. กฎหมายอาญาภาคความผิด 2. กฎหมายเกี่ยวกับคดีเด็กและเยาวชนและคดีครอบครัว
วิจัย	กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์โดยวิธีการประชุมกลุ่มครอบครัว และชุมชนเพื่อหันเหคดีเด็กและเยาวชนโดยไม่ต้องขึ้นสู่ศาลเยาวชน และครอบครัว
เอกสารคำสอน	คำอธิบายวิชาอาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา